

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 26.

bb 1. ime, így élnek a budapestiek - két évig tartó kiállítás

i zsu/gg gi hi -cz

1973.november 26.

„Ime, így élnek a budapestiek,, - ez lesz a címe annak a kiállításnak, amelyet 1974-75-ben rendez a budapesti történelmi múzeum. Amint dr. Horváth Miklós, a múzeum főigazgatója elmondta, ez a nagy téma három részre oszlik majd. Kettőnek a feldolgozására 1974-ben, a harmadikra pedig 1975-ben kerül sor. A tárlatokat kizárólag tárgyi anyagokból kívánják összeállítani, amelyekhez csupán kiegészítőül szolgálnak majd a fotók. A kiállítás bemutatja a főváros lakóit a napi munkában, otthon és szórakozás közben. 1974-ben az üzemben, hivatalban töltött időről, illetve az otthoni életéről szóló tárlatot üdvözölhetik a múzeumlátogatók. A munkát szemléltető anyag érdekessége lesz egyébként, hogy néhány, már nem létező foglalkozást is bemutat, s mellékel a munkaeszközöket is.

A jövő évben az országos Levéltár fennállásának 75. évfordulója alkalmából szintén lesz tárlat, amelyen a legrégebbi idők-től napjainkig szemléltetik majd az érdekesebb levéltári anyagokat. A jövő év második felében állandó régészeti kiállítása is lesz a budapesti történelmi múzeumnak. Egyébként az említett időpontra tervezi a múzeum régészeti osztálya, hogy elfoglalhatja végleges helyét a szentháromság utcában, a munkásmozgalmi múzeum jelenlegi helyén. Amint ez megtörténik, megrendezik a „budapest római- és középkori régészete,, című állandó kiállítást. /mti/

bb 2. jövőre véglegesen elkészül a zánkai uttörőváros

vid/ká gi -cz

1973. november 26.

a zala megyei állami építőipari vállalat szakemberei megkezd-
ték a zánkai uttörőváros telepítésének befejező szakaszát jelen-
tő utolsó létesítmények építését. terv szerint a jövő évben tel-
jes lesz az uttörőváros. hozzáláttak az 500 négyzetméter alap-
területű tornaterem építéséhez. ez méreteinél fogva alkalmas
lesz különböző teremsportok lebonyolítására is. a jövő évi nyá-
ri táborozás idejére elkészül a 8 nyári szálló, az uttörőváros
sporttelepe, valamint a város parkosítása. befejezésig még több
mint 100,000.000 forintot költenek a zánkai uttörőváros kiépítésé-
re. /mti/

--

bb 3. a muzeumi hónap tapasztalatai - tervek a jövő évre

i zsu/gk gi hi -cz

1973. november 26.

az 1973-as év muzeumi hónapjának tapasztalatairól és a jö-
vő tervekről gönyei Antal, a művelődésügyi minisztérium muzeumi
osztályának vezetője nyilatkozott az mti munkatársának. elmondta,
hogy három év óta minden évben megrendezik a muzeumi és műemlé-
ki hónapot, s állandóan bővítik az eseménysorozatokat. ez évben
legnagyobb sikere a tizenkilenc megye népművészeti kiállításának
volt, amelyet a magyar nemzeti galériában rendeztek. ezeket a
muzeumi hónapban 80,000 ember nézte meg. a látogatottság azóta
sem csökkent, januárig meghosszabbítják ennek a sikeres tárlat-
nak a nyitvatartását. általános tapasztalat egyébként, hogy ebben
az évben jóval többen mentek muzeumokba, kiállításokra, mint az
előző években. 1973-ban előzetes számítások szerint több mint
800 ezer látogató kereste föl a muzeumokat.

a muzeumi hónap szépművészeti eseményei közül említésre méltó
volt a szombathelyi derkovits-émlékmúzeum és a pécsi csontváry-
émlékmúzeum megnyitása. röviddel a muzeumi hónap előtt nyílt meg
az egri emlékmúzeum, szentendrén a kovács Margit-múzeum, Zebegény-
ben pedig a szőnyi-émlékmúzeum, amelyek önmagukban eddig több
mint 200 ezer látogatót vonzottak. volt olyan vasárnap is, ami-
kor hat-hétezer ember állt sorba a muzeum előtt.

/folyt. köv./

- 2 -

bb 3. /a muzeumi ... 1. folyt./gi

a vidéki rendezvények közül új épületbe költözött a göcsei
muzeum népművészeti kiállítása, tavasszal pedig megnyitják a
szentendrei szabadtéri néprajzi muzeumot. a muzeumi hónap alatt
ugyan néhány napra megnyitották, hogy a hivatalos nyitás előtt
érdeklődő közönség megnézhesse, s idő alatt több mint tízezer
vendége volt. jelentős intézkedés volt, hogy ez évben megszü-
nítették a muzeumi belépődíjat az ifjúság számára. ez a fiatalok-
nál elsősorban azt jelenti, hogy nemcsak tanulócsoporthoz lát-
ogathatják a muzeumokat, hanem egyénileg is, s ennek követke-
zőben vasárnap is élénk volt a látogatottság. az utóbbi időben
még nőtt a szervezett üzemi muzeumlátogatások száma is, ugyanis
a szocialista brigádok kulturális vállalásaiban egyre több mu-
zeumlátogatás szerepel.

lex

érdekes megfigyelés, hogy bár a szabad szombatok bevezeté-
sével nőtt az emberek szabadideje, mégis a muzeumokat a legtöb-
ben vasárnap látogatják. a csoportos látogatások, különösen az
üzemek szocialista brigádjainak muzeumlátogatásainál nehézséget
jelent, hogy a muzeumok este 6 órakor bezárnak. ahhoz, hogy még
többen mehessenek a múszak befejeztével muzeumokba, szabályozni
kellene a muzeumok csúcsforgalmi nyitvatartási rendjét, legalább-
is a csúcsidőszakokban meg kellene hosszabbítani a nyitvatartási
időt.

az illetékesek egyébként már most foglalkoznak a jövő-
évi kiállításokkal. ősszel megkezdődnek az előkészületek felsza-
badulásunk 30. évfordulójára. miskolcon új állandó kiállítás nyi-
tását tervezik. a nyíregyházi muzeum átalakított épületében, zala-
egerszegen és egerben szintén állandó kiállítást nyitnak. ismét
megnyílik a tatai vár is. a fővárosban pedig a nemzeti galéria
és a munkásmozgalmi muzeum elfoglalja új helyét a budai várban.

/mti/

--

- 3 -

g

bb 5. a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének beszámolója

t nn/tr um zs cz

1973. november 26.

rendelkezésre bocsátjuk - rövidítve - a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének beszámolóját, amelyet a szövetség hétfőn kezdődő kongresszusának részvevői írásban kaptak kézhez, keretet később adunk.

x x x

a referátum az elmúlt négy év eredményeit, tapasztalatait összegezve megállapítja: a délszláv dolgozók zömmel a mezőgazdaságban, kisebb számban az iparban és értelmiségi pályákon becsülettel helytállnak munkaterületükön. a mai szocialista jellegű falu megváltozott életkörülményei, a nyugodt politikai légkör, és a nemzetiségi politika eredményes megvalósítása megnyerte népünk bizalmát és cselekvő tenniakarását. bizonyítják ezt többek között a szalántán, mohácson, katymáron, hercegszántón, garán és másutt tevékenykedő szocialista brigádok. az új életfeltételek és a dolgozók körében végzett politikai munka tovább erősítette a magyar és a nemzetiségi dolgozók barátságát, testvéri együttműködését.

a vi. kongresszus óta eltelt időszak egyik legfontosabb vívmánya a délszláv anyanyelvi oktatás helyzetének javulása. a párt és az állami szervek intézkedéseinek hatására ma már a nemzetiségi oktatás nem csupán a hazánkban élő nemzetiségi állampolgárok ügye lett, hanem egész szocialista társadalmunké. elismeréssel szólt a referátum arról, hogy az országos pedagógiai intézet nemzetiségi tanszéke, az újjászervezett szakfelügyelői hálózat sokat tett a megnövekedett feladatok megoldásáért. kitért arra is, hogy az elmúlt négy évben emelkedett a délszláv óvodák száma. 1968-ban mindössze tíz óvoda működött, amelyben tíz pedagógus felügyelete alatt 249 gyermekkel foglalkoztak. tavaly már 500 kisgyermekre 20 óvónő ügyelt, 15 intézményben. valamelyest nőtt a nemzetiségi tanítási nyelvű általános iskolákban a tanulók száma, s ugyanez tapasztalható a kétnyelvű általános iskolák esetében is. a szerb-horvát nyelvű oktatást elősegítik a rendszeresen sorra kerülő jugoszláviai nyelvtanfolyamok. hazai horvát-szerb pedagógusaink közül évente mintegy 50-en fejlesztik tudásukat a baráti szocialista országban.

/folyt.köv./

- 4 -

g

bb 5./ a magyarországi ...folyt./um

a szövetség munkájában központi helyet foglal el a közművelődési élet megszervezése. a magyarországi délszláv nemzetiségi közösségekben 28 énekkart, 23 zenekart, 31 néptáncsoport és 18 színjátszócsoporthoz tartanak számon, amelyben több mint kétezren foglalkoznak rendszeresen a kulturális hagyományok ápolásával, életbentartásával. a vi. kongresszus óta eltelt négy év során 20 nyelvművelő klub alakult, amelyek lehetőséget teremtenek az anyanyelv megőrzésére, az anyanyelvi kultúra irodalmi szintre emelésére. a magyar uttorók országos szövetségével közösen az 1972-73-as tanévben vers-és prózamondóversenyt szerveztek, csaknem 900 gyermek részvételével.

1971-ben az országos röplégy páva mozgalomhoz csatlakozva került sor a magyarországi délszlávok második fesztiváljára, amelyen több mint ötven községből 600-an adtak ízelítőt tudásukból, tehetségükből. jelentősek az évente - 6-8 alkalommal sorra kerülő kulturális körutak is.

rendkívül hasznosak a művelődésügyi minisztérium támogatásával lebonyolított kulturális csereakciók. jugoszláviából rendszeresen látogatnak hozzánk színházak, folklór-együttesek, műkedvelő csoportok és gyakran érkeznek könyvszállítmányok is. különösen jól szolgálgják a jugoszláv és a magyar nép barátságát a határmenti találkozók és népnepélyek. /mti/

-.-

bb 4. kristálytisztá viz a csepel-sziget alatt

vid/um ká cz

1973. november 26.

az országos földtani kutató és furó vállalat befejezte nagyszabású kutatásait a csepel-szigeten, ahol a főváros ivóvíz tartalékait mérte fel. a sziget alatt 15-20 méter mélységben kristálytisztá viz helyezkedik el, amelyet akár azonnal be lehet használni az ivóvíz ellátásba. a készletek és a lehetőségek meghatározására csaknem 200 kutat fúrtak. a tapasztalatok igen kedvezőek: a sziget egyes részein a kutak percenként 2000 liter vizet ígérnek. /mti/

-.-
- 5 -

1 kapcsolati

g

bb 6. utikalauz a rába mentérol

vid/ká gi -cz

1973. november 26.

a győr-sopron megyei idegenforgalmi hivatal először jelentet meg utikalauzt a rába mentérol. a folyó középső szakasza különösen vízi sportokra, horgászatra alkalmas. a természet szépségei mellett az első rábai utikalauz bemutatja a partmenti ősi településeket: mórchidát, árpást, szanyt, rábasebest. az utikalauz a panoráma kiadó gondozásában jelenik meg. /mti/

bb 7. bolgár paradicsom és uborka a télre

i sz/pá gi ie -cz

1973. november 26.

az idén a szokásosnál tovább tart - bár már a végéhez közeledik - a szőlőszezon: a hungarofrukt ugyanis 2800 tonna friss zamatos szőlőt vásárolt bulgáriából. decembertől már a melegházi bolgár uborka- és paradicsomszállítmányok érkezését várják. a hazai lakosság hamar megkedvelte ezeket a kiváló minőségű melegházi termékeket, amelyeket a hungarofrukt az elmúlt évben importált első ízben.

a magyar és bolgár szakemberek ezekben a hetekben arról tárgyalnak, hogyan bővíthető 1974-től a friss gyümölcsök, valamint a paradicsom, uborka és más zöldségfélék importja. szó van arról is, hogy egyes primórárúkból - például hagymából, burgonyából, cseresznyéből -, amelyek bulgáriában előbb érnek be, hazánk nagyobb mennyiségben vásárol a jövőben.

a hungarofrukt és bulgáriai partnerei között egyébként már hagyományos az együttműködés, hiszen a hazai fogyasztók körében méltán népszerűvé és kedvelté vált főzelék- és gyümölcskonzerveket - elsősorban az őszibarackot, zöldbabot, borsót, - már több éve importáljuk bulgáriából évente több ezer tonnát szállítanak, s így e termékek folyamatosan kaphatók a magyar üzletekben. /mti/

bb 8. habkolonában tisztulnak a gázok - új módszer a levegő szennyeződésének csökkentésére

vid/ká gi -cz

1973. november 26.

új eljárást dolgoztak ki a levegőszennyezés csökkentésére a magyar tudományos akadémia műszaki kémiai kutató intézetében. az ugynevezett habkolonás eljáráshoz berendezést is szerkesztettek, amely a kísérletekben már jól vizsgázott. az eljárás lényege, hogy a folyadékon át meghatározott sebességgel buborékoltatják a gázokat, amelyek habot képeznek. így megnő a folyadék és a gáz érintkezési felülete, s ezáltal hatékonyabbá válik a gázból a mérgező anyagok, például a fluor kioldása, illetve a különböző porok kimosása. az új eljárás és berendezés első alkalmazási helye a zománcipari művek lesz. /mti/

bb 9. felhasználható 9.00 órától!

a könyvterjesztés feladatai a xi. kerületben

i gy/fk szb hi -cz

1973. november 26.

budapest legnépesebb városrészében, a 160 ezer lakosu xi. kerületben az elmúlt esztendőben megnövekedett az irodalmi érdeklődés. ezt igazolja az állami könyvterjesztő vállalat beszámolója is, amelyet a xi. kerületi tanács legutóbbi végrehajtó bizottsági ülésén vitattak meg.

a felmérések szerint sokan kedvelik a lexikális jellegű kiadványokat, a művészettörténeti könyveket és a világirodalom remekei sorozat könyveit. nagy érdeklődés nyilvánul meg a lektűr irodalomtól a magyar és világirodalom klasszikusaiig, az alapfoku ismeretterjesztő könyvektől az akadémiai munkáig. megállapították: 148 helyi üzemben, intézményben, szövetkezetben és iskolában állandó könyvterjesztők működnek, illetve időszakonként könyvvásárt rendeznek. az üzemi, intézményi könyvterjesztők, s a kerületi könyvüzletek jó munkáját dicsérik, hogy az idei októberi műszaki könyvnapok forgalma 41 százalékkal haladta meg a tavalyi akciót. a végrehajtó bizottság ülésén elmondták, hogy korántsem ilyen megnyugtató a munkásszállások helyzete, ahol 12 ezer ember lakik. javasolták: itt elsősorban irodalmi színpadok közreműködésével, az olvasás szeretetére ösztönző előadásokkal párosítva lehetne eredményes könyvvásárokat szervezni.

szó volt arról, hogy a xi. kerületi könyvesboltok a városrész központjában helyezkednek el, s hogy célszerű lenne az ellátatlan területeken kijelölni az újonnan épülő boltok helyét. javasolták az új lakótelepeken üzlethelyiségek létesítését. a további tervekben szerepel a budafoki ut - schönherz zoltán ut sarkán, továbbá a budafoki ut - karinthy frigyes ut sarkán egy-egy könyvpa- vilon létesítése. a bukarest téri mávaut pályaudvarnál árusító helyet létesítenek a dolgozók és az átutazó közönség számára. többen felvetették: célszerű lenne a fehérvári uti piacon és a beac sporttelepen létesülő üzletházban könyvárusításra alkalmas helyiséget be- rendezni. szóba került a csorbai uti kisz-lakótelep és az örmezei lakótelep könyvesbolttal való ellátása is. /mti/

7.55/szb

-7-

t

bb 10. ezer kisdíák a tanyai diákotthonokban

vid-ká szb -cz

1973. november 26.

bács-kiskun megyében két évvel ezelőtt indult a szakszervezetek megyei tanácsa, a népfront és a kisz megyei bizottságai által kezdeményezett tanyai diákotthon-építési akció, amelynek eddigi eredményei igen jelentősek. a helyi tanácsok, anyagi lehetőségeikhez mérten, 1971-1975 között 424 új diákotthoni hely létesítését tervezték. ezzel szemben- széleskörű társadalmi segítséggel - több mint ezer tanyai felsőtagozatos kisdíák költözhet be 1975-ig a körzeti iskolákhoz tartozó új diákotthonokba és tanulhat teljesen egyenlő feltételek mellett a városi, községi gyerekekkel. a szeptember óta működő kiskunfélegyházi és a kiskunmajsai új kollégiumok után építik a lajosmizseit, amelyet 1974-ben adnák át, s tervezik a kecskeméti, a bócsai és a kiszállási diákszociális intézményeket, amelyek építését jövőre kezdik el. /mti/

--

bb 11. ötvenmillió forintos gyárfejlesztés sopronban

vid-ká szb -cz

1973. november 26.

a pamutnyomóipari vállalat soproni gyárában 1974 végéig ötven millió forintos gyárfejlesztést hajtanak végre. az alapanyagot gyártó üzem 200 csehszlovák gyártmányú, magas termelékenységű pneumatikus szövőgéppel szerelik fel. a gépeket fiatal, érettségizett lányok kezelik, akiket 3-5 hetes tanfolyamon csehszlovákiában képeznek ki. a gépek egyrésze már termel. /mti/

--

bb 12. növekvő termelés, hatékony gazdálkodás a dunai vasműben

vid-ká szb -cz

1973. november 26.

egy hónappal az év vége előtt az ország legnagyobb kohászati kombinátja, a dunai vasmű minden eddigi termelési eredményét tulszárnyalta. a vállalat eddigi árbevétele meghaladta a hétmilliárd forintot, nyeresége pedig csaknem 700 millió forint. /folyt.köv./

8.10/szb

10 550

-8-

bb 12. /növekvő termelés, ... 1. folyt./-szb

a termelési érték növekedésében szerepet játszott az acél világpiaci árának kedvező alakulása is, de döntően a termelékenység emelkedésének köszönhető. az év első tíz hónapjában a tavalyi értéknél 62 ezer forinttal többet, átlagosan 642 ezer forint értékűt termelt egy munkás, ami a berendezések jobb kihasználását, a termelés szervezettségét mutatja. a gyár legfontosabb termelő üzemeiben csökkentették az önköltséget, illetve a drágább hazai érc-tömörítvény felhasználása ellenére sem emelkedett az acél előállítás ára.

a dunai vasmű tavalyi eredményeihez képest növelte a termelés mennyiségét is. a kiemelkedő eredményeket két jelentős nagy beruházás: a folyamatos acélöntőmű és a szerkezeti tüzi-horganyzó zökkenőmentes üzembehelyezése is elősegítette. /mti/

--

bb 13. a pest megyei kishajózási vállalat

mm/ny hgy

1973. november 26.

közli, hogy dunakeszi révállomáson a teherforgalom november 26-án megindult. /mti/

--

bb 14. közlekedési balesetek

i rő/im/ny hgy

1973. november 26.

gyorsan vezette személygépkocsiját somogy megyében mike községben a gépjárművezetői engedéllyel nem rendelkező harmath istván 39 éves ács, nagykorpádi lakos, s gyakorlatlan vezetése következtében elütötte a vele azonos irányban kerékpárját toló pinncz józsef 50 éves helyi magángazdálkodót, aki a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője ellen előzetes letartóztatásba helyezése mellett folyik eljárás.

/folyt köv/
11.25/ny

16/11/73

-9-

bb 14. / közlekedési....folyt/ny

nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette személygépkocsiját a szolnok megyei jászkisér határában sillei ferenc 34 éves budapesti esztergályos, és az uttest közepén - tehát szabálytalan helyen - a vele szemben haladó bankó móríc 76 éves alkalmi munkás, jászkiséri lakos gyalogost féktávolságon belül egy szembejövő személygépkocsi elé lökte, amely halálra gázolta. sillei ferenc ellen eljárás folyik.

féktávolságon belül lépett egy személygépkocsi elé németh gyula 61 éves eltartott, bakonyszentiváni lakos veszprém megyében pápa és csorna között - a gépkocsi halálra gázolta.

figyelmetlenül és szabálytalan helyen - a xii. kerület, budakeszi út 102. szám előtt - haladt át az uttesten ráberhofer vendel 76 éves budapesti nyugdíjas és egy személygépkocsi elütötte. az idős ember a helyszínen meghalt.

nem adta meg az elsőbbséget személygépkocsijával kelemen istván 43 éves budapesti gépészmérnök a vii. kerület, wesselényi utca és kertész utca kereszteződésében és összeütközött egy 74-es jelzésű autóbusszal. a személygépkocsi vezetőjét súlyos, nem életveszélyes, utasát kelemen gábor 17 éves tanulót könnyű sérüléssel szállították kórházba a mentők.

szabálytalan helyen és figyelmetlenül haladt át az uttesten kiss lajos 68 éves budapesti nyugdíjas a ix. kerület ráda utca és mátyás utca kereszteződésében - egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

szabálytalanul, tilos jelzéssel haladt át az uttesten vargha miklós 65 éves műszaki dolgozó és sághegyi gellértné 52 éves boltvezetőhelyettes - mindketten szombathelyiek - az v. kerület március 15. tér és a belgrád rakpart kereszteződésében és egy személygépkocsi elütötte őket. mindkét személyt súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

figyelmetlenül haladt át az uttesten lippai antal 35 éves bkv-dolgozó a xi. kerület fehérvári ut és temesvár utca kereszteződésében, s nekiment egy 47-es jelzésű villamos oldalának. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

egy mozgásban lévő 31-es jelzésű villamosra akart fellépni a xx. kerület kossuth lajos utca és baross utca kereszteződésében özv. matula jánosné 69 éves budapesti nyugdíjas. visszaesett és súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba a mentők.

/folyt köv/
11.33/ny

-10-

bb 14. / közlekedési.....2.folyt/ny

nem adta meg az elsőbbséget tehergépkocsival szijártó lászló 32 éves budapesti gépkocsivezető a xiv. kerület, pósa lajos utca és lócsei utca kereszteződésében. összeütközött egy másik tehergépkocsival, amelynek vezetőjét - brukátsch istván 23 éves gépkocsivezető, budapesti lakost - súlyos, nem életveszélyes, két utasáé könnyű sérüléssel szállították kórházba a mentők. szijártó lászló ellen eljárás indult.

kijelölt gyalogátkelőhelyen - az v. kerület bajcsy zsilinszky ut és józsef attila utca kereszteződésében - ütötte el dobler istván 41 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival a zöld jelzéssel áthaladó ferencz henriette 10 éves budapesti tanulót, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. dobler istván ellen a rendőrség eljárást indított. /mt1/

--

b 15. egyszerre tíz tankautót töltenek - üzemanyagtároló épül ében

vid/kz/ny hgy

1973. november 26.

kelet-magyarország legkorszerűbb üzemanyagtárolója épül a debrecenről alig 10 kilométerre fekvő ebes községben. közvetlen összeköttetése lesz a budapest-debrecen vasútvonallal. a több ütemben felépülő telep első részlegét a tervek szerint 1975 elején adják át rendeltetésének. ez huszezer köbméter üzemanyagtárolásra lesz alkalmas. egyszerre tíz tankautó veheti fel az üzemanyagot a nagyteljesítményű ,, kutjaiból,,. /mt1/

--

bb 16. lengyel parlamenti küldöttség érkezett budapestre

t bc/mm szb hgy

1973. november 26.

az országgyűlés meghívására hétfőn hivatalos baráti látogatásra magyarországra érkezett a szejm küldöttsége.

/folyt.köv./

12. 33/szb

-11-

bb 16. /Lengyel... 1. folyt./-szb

a küldöttség vezetője Jan Szydłak, a Lengyel Egyesült Munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a delegáció tagjai: Aleksander Schmidt, a Lengyel Egyesült Paraszt Párt kb tagja, az államtanács tagja, a Szejm Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Bizottságának elnöke, Ludwik Drozd, a Lemp kb tagja, a Wrocław vajdasági pártbizottság első titkára, a Szejm Nemzetvédelmi, Bányászati, Energetikai és Vegyipari Bizottságainak tagja, Kazimierz Kuras, a Nowa-hutai Lenin Kohászati Üzemek Technikusa, a Szejm Nehéz- és Gépipari Bizottságának elnökhelyettese, a Belkereskedelmi Bizottság tagja, Anna Kochanowska, a Lengyel Demokrata Párt Olsztyni Bizottsága elnökségének tagja, az Olsztyni rádió szerkesztője, a Szejm tudományos, műszaki és művészeti bizottságának tagja.

a küldöttséget a keleti pályaudvaron, apró Antal, az MSZMP politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, Dr. Pesta László, az országgyűlés jegyzője, a Szociális és Egészségügyi Bizottság elnöke, Polyák János, az országgyűlés jegyzője, Gácsi Miklós, az országgyűlés ipari bizottságának elnöke, Roska István külügyminiszterhelyettes fogadta. jelen volt a fogadtatásnál Tadeusz Hanuszek, a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több tagja. /mti/

vbb 17. időjárásjelentés

ny -cz

1973. november 26.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. november 26-án hétfőn, 12 órakor:

téli idő

európa nagy részének időjárását továbbra is a középpontjával moszkva térségében elhelyezkedő nagy kiterjedésű mérsékeltövi ciklon határozza meg. ennek a légköri képződménynek nyugati oldalán több hullámban hűvös és hideg légtömegek áramlanak észak- Európán át szárazföldünk középső részei felé. vonulásukat kiterjedt havazások, hózáporok és erős szél kíséri. ugyanakkor az elmúlt 24 óra folyamán a po-síkság felett kialakult mediterrán ciklon hatására dél-délnyugat felől enyhe levegő áramlik a balkán-félszigeten át a kárpát-medence felé. a hideg és az enyhe levegő találkozási zónájában így a kárpát-medencében és környékén sokfelé esik az eső, havas eső, hó. a következő 36 órában a kárpát-medence időjárását túlnyomórészt a hideg levegő határozza meg.

/folyt köv/
13.00/ny

-12-

bb 17. / időjárásjelentés... folyt/ny

hazánkban vasárnap a déli határszálon 1-2 órán át sütött a nap. az ország többi részén borult maradt az ég. az északkeleti országrész kivételével mindenütt esett az eső, az éjszakai óráktól kezdve a délnyugati, déli megyékben havaseső, hó. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadékmennyiség általában csapadéknym és 9 mm között váltakozott, de a délnyugati megyékben 10-20 mm között volt. a hőmérséklet napközben általában 7-13 a déli megyékben 14-17 fokig emelkedett. hétfő hajnalra szeszélyes területi eloszlásban mínusz 3, plusz 4 fokig hűlt le a levegő. ma reggel a délnyugati megyékben általában 1-7 cm vastag hóréteg keletkezett. ma délelőtt jobbra borult volt az idő. többfelé esett a hó, havaseső, eső. a hőmérséklet 11 órakor 0, plusz 4 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 8.1 fok volt, a százéves átlagnál 4.9 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm, alig változik.

várható időjárás kedd estig: túlnyomóan felhős idő, sokfelé havazás, havaseső, helyenként eső. mérsékelt, időnként megélénkülő, majd megerősödő északnyugati, északi szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4, plusz 1 fok, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0-5 fok között.

távolabbi kilátások péntek reggelig: élénk északnyugati, nyugati széllel felhőátvonulások, további eső, havaseső, havazás. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet: eleinte plusz 1 mínusz 3, később mínusz 3, -7 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet 0-5 fok között. jelentős mennyiségű/ legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 60 százalékában várható.

a duna vízállása budapestné l 258 cm/. /mti/

tbb 18. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke november 26-án 13 óráig:

1973. november 26.

se/ny
1. kiállítás
2. zánkai üttörőváros
3. muzeumi hónap
4. víz csepel szigeten
5. délszláv kongresszus
6. utikalauz
7. bolgár paradicsom
8. a levegőszennyeződes csökkentése
9. xi. kerületi vb ülés
10. tanyai diákotthonok
/folyt köv/
13.10/ny

-13-

bb 18./ a belföldifolyt/ny

11. gyárfejlesztés sopronban
12. növekvő termelés a dunai vasműben
13. a kishajózási vállalat közleménye
14. balesetek
15. üzemanyagtároló ebesen
16. lengyel parlamenti küldöttség
17. időjárásjelentés
18. hirjegyzék.

--

bb 19. napi negyvenezer pár lábbeli - harminc éves a martfői tiszai cipőgyár

vid/kz/ny hgy

1973. november 26.

fennállásának harmadik évfordulóját ünnepli a magyar cipőipar legnagyobb vállalat, a martfői tiszai cipőgyár, a második világháború éveiben épült üzem a felszabadulás után ugrásszerűen fejlődött. mai termelése a kezdetinek több mint húszszorosa, mintegy hatezer munkása a központi, valamint a debreceni és a kunszentmártoni gyárban naponta több mint negyvenezer pár lábbelit és negyvennyolcezer kilogramm gumikeveréket gyárt. az utóbbit ugyancsak a cipőipar hasznosítja. a vállalat elsősorban a tömegigények kielégítésére törekszik, ezért termékeit közép és alacsony áron hozza forgalomba. évente nyolc-tíz millió férfi, női és gyermekcipőt, speciális munka és egészségügyi lábbeliket, különféle sportcipőket ad piacra. a korszerű gyártósoron készült lábbelikhez nagy tömegben gumi és formatalpakot, talplemezeket is készítenek. a közvetlenül a tiszai mellé áttelepült nagyüzem egészséges munkafeltételeket, környezetet teremtett munkásai számára. jól felszerelt szociális intézményei, önálló művelődési központja, óvodája, üzemi étterme van. a gyár mellé cipőipari szakközépiskola telepedett le, amely biztosítja az állandó szakemberutánpótlást. a kis tiszamenti falu, az ipar térhódításával nagy parkjellegű településsé fejlődött, s elindult a városiasodás útján. a középtávú tervek szerint martfői is várossá fejlődik./mti/

--

bb 20. átszállásos vágányzárás pusztaszabolcs és dunaujváros között

vid/kz/ny hgy

1973. november 26.

a magyar államvasutak pécsi igazgatóságaközlí az utazóközönséggel, hogy pusztaszabolcs-dunaujváros között pályafelújítási munkák miatt november 29-én és 30-án, valamint december 3-án, 4-én, 5-én, 6-án, 7-én, 10-án, 11-én, 12-én és 13-án, átszállásos vágányzárást tart. a közlekedésből kizárt 5122 és 5113 számú vonatok utasait pusztaszabolcs-dunaujváros között vonatpótló autóbuszokkal szállítják majd. a vonatpótló autóbuszok indulási ideje azonos a pótló vonatokéval.

a vonatpótló autóbuszokon a poggyász és expresszáru fuvarozását nem vállalják./mti/

13.30/ny

--
-14-

bb 21. elhelyezték a fővárosi bórdiszműipari vállalat új központi üzemházának alapkövét

t ol/gné/ie ny hgy

1973. november 26.

a fővárosi bórdiszműipari vállalat új központi üzemházának alapkövét hétfőn ünnepélyesen helyezte el csikesz józsefné, a fővárosi tanács elnökhelyettese. a mintegy ezer dolgozót foglalkoztató tanácsai vállalat új létesítménye budapest xiv. kerületében, a csömöri ut-rákospatak-muskotály utca és jávorka ádám utca által határolt területen emelkedik majd, s előreláthatólag 1975-re készül el.

az új központi üzemház felépülése számos elavult munkahely, pinceműhely felszámolását jelenti majd, s több száz dolgozó számára biztosít korszerű, a szociális előírásokat magas színvonalon kielégítő munkakörülményeket. erre különösen szükség van azért is, mert a fbv dolgozóinak 25 százaléka csökkent munkaképességű, és az összlétszám 65 százaléka nő.

az fbv egyébként jelentős helyet foglal el a tanácsai vállalatok sorában; termelésének értéke az idén meghaladja a százmillió forintot, s termékeinek 75 százaléka exportra készül./mti/

--

bb 22. új vasuti utátjáró-jelző táblák

i ni/tm/ny ie hgy

1973. november 26.

a MÁV vezérigazgatósága felhívja a közúti járművezetők figyelmét, hogy megkezdtek a vasuti utátjárók figyelmeztető jelzőtábláinak, az úgynevezett andrás-kereszteknek - kicserélését. az új jelzőtáblák az egységes nemzetközi előírásoknak megfelelőek, méretük és színezésük kissé eltér az eddig alkalmazottaktól. a fénySOROMPÓKON és a teljes csapórudas sorompókat kiegészítő fényjelzőkön függőlegesen, a többi esetekben külön oszlopokon, általában vízszintesen szerelik fel az új táblákat./mti/

--

13.35/ny

-15-

bb 23. nemzetközi gyermekrajz-kiállítás kisterenyén

vid/fm/ny hgy

1973. november 26.

a kisterenyei gimnázium druzsba klubjában hétfőn nemzetközi gyermekrajz-kiállítás nyílt. a hatvan képből álló tárlatot az insa európai csoportjának tanácskozása alkalmából budapesten megrendezett kiállítás anyagából állították össze./mti/

bb.24. gör nagy sándor nehézipari miniszterhelyettes

mm/ie/fé hgy

1973. november 26.

moszkvába utazott a magyar-szovjet gyógyászati -ipari gazdasági és műszaki tudományos együttműködési állandó bizottság ülésére. a tárgyalások napirendjének fő kérdése az 1975 utáni gyógyszeripari és orvostechikai együttműködés összehangolása./mti/

bb.25. az idén mintegy 85 ezer új lakás épül - sajtótájékoztató a iii. lakásépítési konferenciáról

t/sb/pá/ie/fé hgy

1973. november 26.

az előzetes számítások szerint az idén mintegy 85 ezer lakás építése fejeződik be, s a iv. ötéves terv hátralévő évében várhatóval együtt, ebben a tervidőszakban az előirányzott 400 ezer helyett 420 ezer új otthonmal gazdagodik az ország, - mondotta szilágyi lajos építésügyi-és városfejlesztési miniszterhelyettes a technika házában hétfőn tartott sajtótájékoztatóján. bejelentette, hogy az építőipari tudományos egyesület, a magyar építőművészek szövetsége és a magyar urbanisztikai társaság november 27-én és 28-án rendezte meg a iii. lakásépítési konferenciáját. a tanácskozás célja, hogy felmérje a iv. ötéves terv első félidejében végzett munka tapasztalatait, s egy-egy szemlélet kialakításával keressen választ a problémákra, a legközelebbi tennivalók meghatározására, ami azért időszerű mert most még egy sor intézkedést lehet tenni a iv. ötéves tervben hátralévő lakásépítési program sikeres teljesítésére, s az v. ötéves tervfeladatok előkészítése érdekében. ezért nemcsak az építésügyi szakemberek, tervezők, kivitelezők, hanem a beruházók és a tanácsok képviselői is részt vesznek a konferencián.

/folyt.köv./

- 16 -

Tótkor

bb.25. /az idén mintegy .. folyt./fé

a kétnapos tanácskozáson öt vitaindító előadás és 13 konferencián alapján vitatják meg a konferencia résztvevői a lakásépítés fejlesztésének feladatait. egyebek között nagyon fontos tennivaló, elsősorban a városokban és ipari településeken, a lakótelepszervezés, többszintes társasházépítkezés támogatása, a ennek megfelelően a tanácsoknak éppen olyan gondosan kell előkészíteniük a telepszerű társasházi lakótelepek építési területét, mint az állami lakásépítésben tervezett új városrészekét. a családi házak építésénél is korszerűbb, gazdaságosabb telepítésre, sorházakra, láncházak, stb. építésére kell törekedni, mert csak ilyen módon lehet gazdaságosan közművesíteni, a elérni, hogy a korszerűen telepített családi házas terület minél hamarabb megkapja a kommunális szolgáltatásokat. a lakásberuházások gondos megtervezése, előkészítése nyújthat segítséget ahhoz is, hogy az építéshez rendelkezésre álló anyagi erőforrásokból minél többen jussanak új otthonhoz, hiszen jelenleg országosan 218 ezer lakáskérelem benyújtója vár ügyének kedvező intézésére./mti/

..-

bb 26. magyarország is résztvesz a bécsi kertészeti világkiállításon

1 sb/tm/ny ie hgy

1973. november 26.

a hungexpo megkezdte a jövő év tavaszán nyíló bécsi kertészeti világkiállítás magyar bemutatójának szervezését, előkészítést. nagyobb szabású bemutatót terveznek, mint amilyen az idén a hamburgi nemzetközi kertészeti kiállításon vettek részt, mégpedig nagy sikerral, hiszen több mint 200 arany-, ezüst-, és bronzéremmel tüntették ki a magyar termékeket. a bécsi nemzetközi kertészeti találkozót hivatalos világkiállításnak ismerték el a nemzetközi kiállítások világszervezete, a bie, amelynek napokban megnyíló párizsi közgyűlésén többek között ezekről az előkészületekről is beszámol a magyar küldöttség vezetője, földes lászló, a hungexpo vezérigazgatója. magyarországnak a nemzetközi kiállítások rendezésében és lebonyolításában elért eredményei elismerését jelenti, hogy a bie nyomtatvány és kiadvány bizottságának élére magyar elnököt választottak. földes lászlót, aki a közgyűlésen számot ad a fiatal testület eddigi munkájáról és terveiről is. többek között azt tervezik, hogy 1974-re összeállítják azt a kiadványt, amely angol és francia nyelven sokrétűen ismerteti a bie céljait, munkásságát./mti/

..-

-17-

14.20/ny

Tótkor

bb 27. budapestre érkezett

pé/ny ie hgy

1973. november 26.

hétfőn dr. j. podziⁿék csehszlovák közlekedési miniszterhelyettes, a magyar-csehszlovák állandó közlekedési albizottság 14. ülésére./mti/

bb 28. népfrent-tapasztalatcsere győrtött

vid/fm/ny hgy

1973. november 26.

Hétfőn a hazafias népfrent nógrád megyei bizottságának küldött-sége győrbe érkezett három napos tapasztalatcsere. a két egymástól távolos vidék népfrentmunkájának irányítói a társadalmi akciók szervezéséről, a megyei népfrentbizottság irányító tevékenységéről, a gazdaságpolitikai agitációról cserélik ki tapasztalataikat. a nógrádi vendégek megismerkednek sopronban a városi és a járási, sopronhorpácson a községi népfrentmunkával, győrben pedig üzemlátogatáson vesznek részt./mti/

bb 29. ittasan vezette a lopott kocsit - egy évi fegyházra ítélték

vid/fm/ny hgy

1973. november 26.

zsovinecz sándor 34 éves budapesti kubikos, aki lopások és más bűncselekmények miatt már négy ízben volt büntetve, tatán alkalmi munkát végzett. utána alaposan felöntött a garatra. egy ismerőse trabantjával kiszállította az állomásra, de mivel lekés-ték a vonatot, ezért a gépkocsi tulajdonosa otthagya őt az autóban. zsovinecz még erősen ittás állapotban felébredt, s bár jogosítványa nem volt, elindította az autót, majd egy kerékvető oszlopnak hajtott. az esztergomi megyei bíróság visszaesőként elkövetett járműlopás büntette, és ittás állapotban való járművezetés vétsége miatt, az elsőfoku bíróság ítéletét felemlve, jogerősen egy évi fegyházbüntetésre ítélte./mti/

14.30/ny

-18-

To 15:00

bb 30. franck, minuta, taurus - védjegykiállítás nyílt az édosz székházban

t kg/pá szb ie hgy

1973. november 26.

több mint 80 vállalat 750 védjegyből kiállítás nyílt hétfőn az építők szakszervezetének dózsa györgy uti székházában. a magyar kereskedelmi kamara rendezte az Európában is egyedülálló bemutatót, amely nemcsak a jelenleg használt védjegyek egy részét sorakoztatja fel, de védjegy-történeti adatokkal a fejlődésről is áttekintést nyújt. a kiállítás megnyitásának alkalmával sajtótájékoztatón ismertették a szervezők a védjegyek a kereskedelemben betöltött szerepét és jelentőségét.

az áruk választékának bővülésével gyakran a márka-jelzés szolgált legjobb utmutatóul a boltok poltjainál válogató vevőnek, éppen ezért a gyártó vállalatnak mindinkább érdeke, hogy termékeit különböző, az áru „egyéniségére”, utaló ábrával reklámozza. a márka-jelzés viszont nem mindig nyújt megfelelő jogi oltalmat az árura, ezért az országos találmányi hivatalnál bejelenti a vállalat a márka-jelzést s így lesz a márkából védjegy. ez nemcsak a termék lemásolásának veszélyétől óvja meg a vállalatot, de kötelezi is állandó jó minőség tartására, s így még külföldön is a vásárlók érdekeit védi. hazánkban jelenleg 8000-féle védjeggyel ellátott áru kapható, közülük 3 187 a magyar vállalatok, szövetkezetek jelzése. ugyanakkor magyarországi vállalatok védjeggyel országba jutnak el a különböző cikkek. a kereskedelem további fejlődésével célszerű lenne több árut is nemzetközileg bejegyeztetni, hogy megfelelő védjeggyel ismertebbé váljon a piacon. jelenleg a videoton gyár hirdeti például az ismert vt tv feliratu védjegyét több mint 20 országban, hogy a közönség a kirakatba helyezett ujtipusu rádiót, televíziót a védjegy alapján már ismerősként fogadja. L120

a kiállítás a régi, jól sikerült védjegyeket is bemutatja, mint a franck kávéét, vagy a minuta tea-keverékét. emellett a legismertebb hazai védjegyeket is láthatja a közönség, többek között az orion, a tungstam, a taurus, a lampart és más, a különböző termékeket reklámozó fantázianeveket. a kiállításon magról hallható az egyetlen hazai hang-védjegy is, a magyar hirdető szignálja.

a december 1-ig nyitvatartó kiállítás alkalmával egyébként kedden és szerdán előadásokat is tartanak szakemberek a védjegy-oltalomról és a védjegyek és a szabványosítás kapcsolatáról./mti/

-19-

To 15:40

bb 31. dr. betlej sándor varsóba utazott

k ni/fk szb is hgy

1973. november 26.

dr. betlej sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes hétfőn küldöttség élén varsóba utazott. a delegáció részt vesz a magyar-lengyel nehézgép és energetikai gépgyártási munkacsoport ülésén és tárgyalásokat folytat. j. tralma lengyel nehézgépipari miniszterhelyetessel az együttműködés kérdéseiről. /mti/

bb 32. új tanyai kollégium szabolicsban

vid-fm szb hgy

1973. november 26.

hétfőn mándokon megnyitották szabolics-szatmár megye nyolcadik tanyai kollégiumát. az ez év őszén elnéptelenedés miatt megszüntetett gimnázium épületét alakították át erre a célra, s e naptól a kisvárdai járás 51 tanyai tanulója kapott benne helyet. /mti/

bb.35. havazott vas megyében - lelassult a közlekedés

vid-kz/fő hgy

1973. november 26.

hétfő délelőttre fehérbe öltözött vas megye. a tél első „jelentkezése”, nem látszik tartósnak; csak a vetéseken, a háztetőkön, és a fákon maradt meg a hó. ahhoz azonban elég volt, hogy lelassított közlekedést. az autóbuszok és több vonat késéssel érkezett célállomásra.

a közúti és vasúti hóügyelet „bevetésre” kész, annál is inkább, mivel az osztrák és jugoszláv távprognózis előre jelezte a havazást. a sokéves tapasztalat szerint a megye földrajzi fekvésénél fogva e két szomszédos ország időjárás-jelzései beválnak a megyére s ezért figyelemmel kísérik a szakemberek. /mti/

14.40./fő

F 16:00

- 20 -

bb 33. megkezdte munkáját a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa

t mn/fk/ny zs hgy

1973. november 26.

hétfőn a pest-megyei pártbizottság oktatási igazgatóságának épületében megkezdte munkáját a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa. a tanácskozás megkezdése előtt dr. simó jenő művelődésügyi miniszterhelyettes kiténtetéseket nyújtott át a szövetség munkatársainak, akik az elmúlt négy esztendő során a legtöbbet tették a hazánkban élő szerbek, horvátok, szlovének érdekében. ketten kapták meg a munka érdemrend ezüstfokozatát, négyen a szocialista kulturáért kiténtetést, ketten pedig miniszteri dicséretben részesültek.

a kétnapos kongresszus megnyitóján mándics mihály, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének elnöke köszöntötte a jelenlévő 203 küldöttet, illetve a meghívott vendégeket, köztük dr. simó jenő művelődési miniszterhelyettest, herczeg ferencet, a központi bizottság elnökét, szentistványi gyulánét, a hazafias népfront országos tanácsának titkárát.

Lalosztályveset
a tanácskozás elején terjesztett referátumhoz gyurok györgy megbízott főtájtár fűzött szóbeli kiegészítést. / a kongresszus elején terjesztett írásbeli referátum anyagát mai bb 5-ös kiadásunkban közöltük. kérjük, hogy az anyagot itt használják fel/.

a beszámolót követő vitában felszólalt szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára. kiemelte, hogy napjainkban a nemzetiségéhez ragaszkodó, a szocialista magyarországhoz kötődő szerb, horvát és szlovén lakosság szerves tagja szocialista közösségünknek. a hazafias népfront országos tanácsa fontosnak tartja az együttműködést valamennyi nemzetiségi szövetséggel, köztük a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségével is, mert meggyőződése, hogy csak így válhat valóra az előttünk álló feladatok megoldása. a nemzetiségi szövetségek közötti baráti kapcsolatokról, ezek javításáról szólt krizsán ferenc, a ludové noviny főszerkesztője, aki a nemzetiségi szövetségek nevében a magyarországi szlovákok demokratikus szövetsége képviselőjében köszöntötte a tanácskozást.

a központi bizottság és a művelődésügyi minisztérium nevében dr. simó jenő művelődésügyi miniszterhelyettes üdvözölte a szövetséget. rámutatott, hogy az mshp központi bizottság és a kormány mindig is megkülönböztetett figyelemmel kísérte a nemzetiségi kérdést. a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában rendkívül fontos, hogy a dolgozók legszélesebb rétegei, köztük a szerb, horvát és szlovén ajku állampolgárok is közösen munkálkodjanak.

/folyt köv/
15.45/ny

-21-

F 15:55

bb 33. / megkezdte munkáját....folyt/ny

mindez nem választható el attól a történelmi helyzettől, hogy a szocialista országok együttműködése egyre inkább meghatározó szerepet tölt be a világpolitikában és hathatósan járulhat hozzá a testvéri szocialista országok közötti barátság elmélyítéséhez. az elmúlt négy év munkáját, áttekintve a miniszterhelyettes kiemelte, hogy a hazai délszlávok teljes egyenjogúságban élnek hazánk többi állampolgárával. ennek bizonyítéka az is, hogy több mint 600 délszláv nemzetiségi tanácstagot tartunk számon és a parlamentben is megtalálhatók képviselőik.

a művelődésügyi minisztérium is nagy súlyt helyez a nemzetiségi oktatás fejlesztésére. fontos előrelépés, hogy pótlókat vezettek be a nemzetiségi nyelvterületen dolgozó pedagógusok számára, az országos pedagógiai intézetben nemzetiségi tanszék létesült, a folyamatosan gondoskodnak a tantervek, tankönyvek készítéséről, a távlati tervekben szerepel a nemzetiségi iskolák megfelelő szemléltető eszközökkel való ellátása, illetve a nemzetiségi pedagógusképzés központosítása is. jelentős fellendülés tapasztalható a közművelődési életben is. az utóbbi két évben 25 százalékkal nőtt a különböző szerb-horvát nyelvű klubok, műkedvelő csoportok száma. előreláthatólag a jövő év őszén sor kerül a rádió délszláv nemzetiségi műsorainak további 15-15 perces bővítésére.

a nemzetiségi szövetségek szerepéről szólva simó jend arra kérte a kongresszus résztvevőit; használjanak fel minden alkalmat anyanyelvi kultúránk gazdagítására, nemzetiségi politikánk megvalósítására, a szocialista kultúra vívmányainak terjesztésére.

végül több évtizedes tevékenységéért köszönetet mondott a magyarországi délszlávok demokratikus szövetsége /főtítkárnak, ognyenovics milan-nak. *L nyugdíjba vonult*

a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének kongresszusa kedden folytatja munkáját./mt1/

bb 37. november 27-30. között

?k/ny zs hgy

1973. november 26.

tudományos konferenciát rendeznek a szocialista országok szakembereinek részvételével az iskolai felszerelések gyártásáról és felhasználásáról. a konferenciára dr. garamvölgyi károly művelődésügyi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn küldöttség utazott a szovjetunióba./mt1/

14.55/ny

L 16'05

bb 34. munkásgyűléseken találkoznak az üzemi dolgozókkal a vas-megyei tanács vb. tagjai

vid-kz/fm/f6 hgy

1973. november 26.

munkásgyűléseken találkoznak a vas-megyei tanács végrehajtó bizottságának tagjai az üzemi dolgozókkal, hogy tájékoztassák őket a tanács és a végrehajtó bizottság tevékenységéről, s hogy meghallgassák a munkásközvélemény javaslatait, kérdéseit. harmadik éve teszik ezt a vb-tagok a tanács és a szakszervezetek megállapodása értelmében. az idei munkásgyűlés-sorozat hétfőn kezdődött el. dr. gonda györgy, a megyei tanács elnöke a szombathelyi pamutipar, szabó béla, a szombathelyi máv-igazgatóság vezetője a vas-megyei állami építőipari vállalat dolgozóival találkozott.

a tanács és a vb tevékenysége - amint arra mindkét gyűlésen rámutattak - tükröződik a megye fejlődésében. az ipari fejlődés zömme a termelékenység emelkedéséből származik. jelenleg mintegy 46 ezren dolgoznak az iparban. az üzem- és munkaszervezés területén sok még a tartalék. sürgető a kedvező iparszerkezet kialakítása, a progresszív iparágak előtérbe kerülése. ilyen a gépipar, amelynek aránya az elmúlt két évben már javult a megyében. külön foglalkoznak a mezőgazdasági gépgyártással, amelynek tradíciói vannak a megyében, s a jövőre nézve is több lehetőséget rejt magában, a napokban várható a folyamatos termelés megindulása az új körmendi lacta tápszergyárban. több jelentős rekonstrukció is folyik a megye iparában.

országos viszonylatban vas-ban a legmagasabb a nők aránya az iparban: valamivel több mint 50 százalék, s ez közel 9 százalékkal magasabb az országos átlagnál. ezért megkülönböztetett módon törődnek a dolgozó nők üzemi és üzemen kívüli helyzetével. korszerűsítik a kereskedelmi hálózatot, nagy arányú óvodaépítési akciót valósítanak meg. a többgyermekes családok segítésére széleskörű társadalmi akció bontakozott ki.

az építőmunkások huszonöt kérdést intéztek szabó béla vb-taghoz. egyebek között megkérdezték; létesül-e házgyár szombathelyen. a válasz nem, győrből és veszprémből szállítják a házgyári elemeket és jövőre megindul a városban a házgyári technológiájú lakásépítés.

december 15.-ig a vb mind a 13 tagja találkozik az üzemi dolgozókkal./mt1/

15.00/f6

L 16'10

- 23 -

bb 36. megkezdődtek a gyermekbénulás elleni védőoltások

t mir/pá szb zs hgy

1973. november 26.

hétfőn az egészségügyi miniszter utasítása értelmében országsszerte megkezdődött a gyermekek járványos gyermekbénulás elleni kötelező védőoltása. a gyermekek a védőoltásokat szájon át beadható vakcínák formájában - meghatározott időközökben, - három részletben kapják meg. az első oltások ideje november 26-tól december 1-ig tart. a második oltás időszaka 1974. január 7-én kezdődik, és január 12-én ér véget, míg a harmadik gyermekbénulás elleni vakcina-típust 1974. február 4-től február 9-ig adják be.

a rendelkezésnek megfelelően az említett időszakban az 1970. október 1. és 1973. szeptember 30. között született gyermekek számára kötelező. jövő év február 4. és 9. között azonban be kell oltani az 1973. október 1. és november 30. között született csecsemőket is. /mti/

bb 38. a cseh filharmonia kórusának hangversenye

tr szb zs hgy

1973. november 26.

vasárnap este a zeneakadémia nagytermében került sor a cseh filharmonia kórusának ünnepi hangversenyére. a műsoron bach és cseh klasszikus zeneszerzők kórusművei szerepeltek.

a nagyszerű hangversenyen megjelent dr. kornidesz mihály, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, dr. garamvölgyi károly művelődésügyi miniszterhelyettes, dr. pesti lászló, a kki alelnöke, bobvos györgy, a külügyminisztérium csoportfőnöke. ott voltak a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének képviselői. /mti/

bb 39. elhunyt dr. kurimay pál orvos-alezredes,

pá szb zgy hgy

1973. november 26.

baleseti sebész-főorvos, érdemes orvos. a magyar néphadsereg egészségügyi szolgálata saját halottjának tekinti: temetése november 28-án, szerdán délután fél 2 órakor lesz az óbudai temetőben. /mti/

F 1670

-24-

bb. 40. matyó himestojások - karácsonyfára

vid-kz/gné/e hgy

1973. november 26.

hétfőn ismét munkához álltak a mezőkövesdi matyó háziipari szövetkezet tojás „pingálós” asszonyai. ezuttal még nem huszárra készülnek. nyugati megrendelésre dolgoznak, ott ugyanis az utóbbi években karácsonyfadíszként is divatba jött a hagyományos szűcsös matyómintákkal díszített himes tojás. a szövetkezet ügyeskezű asszonyai az idén mintegy negyvenezer himes tojást készítenek karácsonyra. /mti/

bb. 41. fejlesztik a tejgyűjtő hálózatot - mezőpanel elemekből épülnek az új csarnokok

vid-kz/gné/e hgy

1973. november 26.

a tejipari tröszt megbízásából a miskolci agrober vállalat elkészítette az új tejcsarnokok tervtervét. az országos tejgyűjtő hálózat fejlesztéséhez, illetve kialakításához használja majd fel a tröszt. az agrober szakemberei nyékládházán készült mezőpanel szerkezetekből alakították ki a hat méter fesztávolságú lapostetős épületet. az új csarnok, amelyben a gyűjtőtartály mellett megfelelő hűtőapparat is helyet kap, mindössze egy hét alatt szerelhető össze a mezőpanel elemekből. a tejipari tröszt tervei szerint a következő években 500 ilyen tejgyűjtő állomást alakítanak ki. /mti/

bb. 43. halálos közlekedési baleset

fk/e zs hgy

1973. november 26.

tatabánya és vértesszőlős között lipóth gyula 30 éves gépkocsivezető, komáromi lakos tehergépkocsival áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött egy személygépkocsival, amelytől a 38 éves lakatos, tatabányai lakos vezetett. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. feleségét, papp elekné 38 éves egészségügyi dolgozót súlyos állapotban szállították kórházba. az előző megállapítás szerint a tehergépkocsivezető szabálytalan előzése okozta a balesetet. szakértő bevonásával folyik a vizsgálat. /mti/

15.40/e

F 1675

L papp elek

- 25 -

bb. 42. több mint 1700 hektárt művel egy cps gépsor - újabb növényeket vontak be a rendszerbe

vid-kz/gnd/e hgy

1973. november 26.

az elmúlt évi kísérletek bebizonyították, hogy a bábolnai mezőgazdasági kombinátban kidolgozott iparszerű kukoricatermelési rendszer - a cps - egy-egy gépsorának egy traktor, egy kombajn és a hozzá tartozó munkagépek 790 hektár kukorica teljes és 300 hektár gabona részbeni művelése és betakarítása mellett még mindig számottevő „szabadideje”, illetve szabad kapacitása van. a kísérletek tanúsága szerint a cps-gépsorok megfelelő időbeosztással összesen 1740 hektár megművelésére alkalmasak. „szabadidejük”, illetve szabad kapacitásuk kihasználására a cukorrépa, a napraforgó és a szójababot találták a legmegfelelőbbnek. a lehetőség kihasználása céljából a cps-rendszerhez tartozó gazdaságok által alapított vállalatba 11 partnerével együtt belépett a mezőhegyesi állami gazdaság. az alföldön és észak-magyarországon lesz a cukorrépatermelés cps-rendszerének központja. a dunántúlon a cps-vállalat egy másik új tagja, a komáromi állami gazdaság látja majd el ugyanezt a feladatot. a bácsalmási állami gazdaság viszont napraforgó termelő partnereivel lett tagja a cps-vállalatnak. a belépések azt jelentik, hogy jövőre már hater ezer hektáron termelnek hazánkban cps-rendszerben napraforgót, cukorrépa földjeinkből pedig kereken 12 000 hektárt művelnek majd a cps előírásai szerint. a nagyigmádon működő cps-központ mind a három állami gazdasággal öt évre szóló alvállalkozói szerződést kötött. az új tagoknak a cps-központ biztosítja a nagyobb hozamú vetőmagot, a műtrágyát, a növényvédőt, a talajfertőtlenítőt, és a gyomirtó szereket, továbbá a legkorszerűbb gépeket. a nagyigmándi cps-központ látja el a gépek szervizét, az gondoskodik a gépkezelők képzéséről is. a cps-központ garantálja, hogy a technológia szigorú betartása mellett a cukorrépa, illetve a napraforgó termés hozamai is emelkednek. /mti/

15.53/e

- 26 -

R 16'30

bb.44. Bolgár filmművész küldöttség budapesten

tm/szö/ra hgy

1973. november 26.

a magyar film-és televízió művészek szövetségének meghívására hétfőn bolgár játékfilmes küldöttség érkezett budapestre. a küldöttség tagjai filmrendezők és filmkritikusok, akik megismerkednek a legújabb magyar játékfilmekkel, s bemutatják saját új filmjeiket a szövetség filmklubjában. az egyhetes itt-tartózkodást tanácskozással fejezik be, amelyen a két filmművész szövetség játékfilmesei (beszélnek meg) a két nemzet filmgyártásának művészeti gondjait és eredményeit. /mti/

bb.45. új egészségügyi központ szeged tarján városrészében

vid/kz/ra hgy

1973. november 26.

szeged fokozatosan bővülő tarján városrészében, ahol már több mint 20.000 ember él, új egészségügyi objektum készült el. a lakónegyed központjában lévő egyemeletes épületben hétfőn öt körzeti orvos kezdte meg munkáját. a városrész új egészségügyi központjában néhány napja már megnyitott egy új gyógyszerár, valamint a gyermek- és nőgyógyászati szakrendelő. /mti/

bb.46. g.a. kumanyov előadása a szovjet kultúra és tudomány házában

t/gy/mm/zs/ra mg

1973. november 26.

g.a. kumanyov, a történettudományok doktora, a szovjet tudományos akadémia történettudományi intézetének osztályvezetője hétfőn nagy érdeklődés mellett külpolitikai előadást tartott a szovjet kultúra és tudomány házában.

a szovjet vendég, aki a tit meghívására tartózkodik hazánkban, a szovjetunió külpolitikai tevékenységéről, az szkp következetes békepolitikájáról több vidéki városban is előadást tart. /mti/

16.00/ra

-27-

R 16'40

bb. 47. emlékünnepek babits mihály szülővárosában
1973. november 26.
vid/e fm hgy

babits mihály születésének 90. évfordulóján, hétfőn emlékünnepeket rendeztek szekszárdon, a költő szülővárosában. délelőtt a garay jános gimnázium és óvónőképző szakközépiskola diákjai, irodalmi körének és színpadának tagjai felkeresték babits mihály muzeummá nyilvánított szülőházát, megkoszorúzták az épületen lévő emléktáblát, majd műsoros ünnepséget tartottak a nevezetes épületben. abban a szobában, ahol babits mihály 1883. november 26-án született, a város nagy fiának szekszárdi vonatkozó verseit szívalatták meg, majd egykori alkotószobájában minden egyes költői korszakából előadták egy-két költeményét.

délután emlékünnepeket rendeztek a szekszárdi babits mihály tolna-megyei művelődési központban is. az ünnepségen a költőről elnevezett 3. számú általános iskola irodalmi színpada adott emlékműsort. /mti/

...-

bb. 48. szabolcsi művészek őszi tárlata
1973. november 26.
vid/e fm hgy

hétfőn a nyíregyházi városi művelődési központ nagytermében sánta jános, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője megnyitotta a szabolcs-szatmári képzőművészek 18. őszi tárlatát, a megyei képzőművészeti élet hagyományos, évenként visszatérő és legrangosabb rendezvényét. a kiállításon 26 művész 44 alkotását mutatják be.

a kiállítást dr. tóth erwin debreceni művészettörténész mutatta be a megnyitó ünnepség közönségének. /mti/

...-

16.12/e

- 28 -

L. 16.95

bb. 49. bolgár belkereskedelmi küldöttség érkezett budapestre
1973. november 26.
k ni/tr/e ie hgy

h.kanev, a bolgár belkereskedelmi és szolgáltatásügyi miniszter első helyettese delegáció élén hétfőn hazánkba érkezett. h.kanev és dr. juhár zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettes tárgyalásokat folytat a magyar-bolgár választékcseré-forgalom helyzetéről és aláírja az 1974. évi magyar-bolgár belkereskedelmi választékcseré-jegyzőkönyvet, valamint a műszaki tudományos együttműködési megállapodást. a bolgár delegáció tanulmányozza budapest és több magyar város kereskedelmi és vendéglátóipari hálózatát. /mti/

...-

bb. 50. két ciklon határán - havazás, havaseső
1973. november 26.
i ni/tr/e ie hgy

vasárnap a napi középhőmérséklet még csaknem öt fokkal volt magasabb a százéves átlagnál, hétfőn reggelre viszont a délnyugati országrészekén 1-7 centiméter hó esett és a havazás elszórtan országsszerte folytatódott a nap folyamán. a havazáshoz a hideget a kelet-európa felett elhelyezkedő mérsékelt égövi, a páratartalmat a pó-medencéből mediterrán ciklon szállítja. a két légköri képződmény határa a kárpát-medence felett van, így péntek reggelig további esőkre, havasesőkre, havazásokra számíthatunk. mind a nappali, mind az éjszakai hőmérséklet csökken, az északi-északnyugati szél megerősödik. a hajnali hőmérséklet általában fagypontra alá süllyed, a nappali felmelegedés pedig 0-5 fok között alakul. az ország nagyobb részén várható csapadék, és mivel hazánk időjárását a hideg idő áramlása határozza meg, többnyire hó formájában. /mti/

...-

bb. 51. magyar-lengyel baráti est várpalotán
1973. november 26.
vid/e fm hgy

várpalotán, a 305. sz. szakmunkástanuló intézetben hétfőn magyar-lengyel baráti estet tartottak abból az alkalomból, hogy az intézet híradástechnikai szakköre felvette a nagy lengyel csillagász, kopernikusz nevét. az ünnepi eseményen előadás hangzott el a lengyel népköztársaság gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéséről. /mti/

16.15/e

...-
- 29 -

L. 16.70

kk.52. teljesítette éves tervét a nyiregyházi konzervgyár vid/kz/ra

1973.november 26.

hgy

harmincnyolc nappal az év vége előtt teljesítette idei termelési tervét a nyiregyházi konzervgyár. az év elejétől 6500 vagon kész- és félkészárut állított elő, s már éves export előirányzatának is 92,3 százalékos arányban eleget tett. az év hátralévő részében várhatóan még mintegy harminc millió forint értékű konzerv készül nyiregyházán./mti/

bb.53. eszmecsere a női szocialista brigádvezetőkkel

1973. november 26.

vid/kz/ra hgy

első ízben hívta meg a női szocialista brigádvezetőket többnapos eszmecsere a szakszervezetek komárom megyei tanácsa. hétfőtől szombatig előadásokon, konzultációkon cserélik ki tapasztalataikat a brigádvezetőkkel az szmt vezetői és munkatársai. a megyében az elmúlt néhány év alatt számottevően emelkedett a nők aránya a szocialista brigádmozgalomban. jelenleg már 14.400-an versenyeznek a megtisztelő cím elnyeréséért, illetve megtartásáért. képviselőiket most tájékoztatják a szocialista munkaverseny eredményeiről, az ujitómozgalom és az üzemi demokrácia helyzetéről. ismertetik a brigádok jogait és kötelességeit, valamint azt, hogy milyen segítséget várhatnak el a gazdasági vezetőkől. a női brigádvezetők pedig a munkahelyi tapasztalataikról tájékoztatják az szmt vezetőit./mti/

bb.54. magyar-csehszlovák közuti tanácskozás harkányban

1973.november 26.

vid/kz/ra hgy

hétfőtől harkányban, a dél-dunántuli vízügyi igazgatóság üdülőjében tartja soron következő ülését a magyar-csehszlovák közlekedési vegyesbizottság. a magyar delegációt kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes vezeti. a négy napos tanácskozás plenáris üléssel kezdődött, majd szakbizottságokba bontják a munkát. többek között megtárgyalják a két országok közösen érintő határhidak, átmenő közutak építésével, felújításával kapcsolatos feladatokat, amelyekről a két országos könyvben rögzítenek és mindkét fél saját kormánya elé terjeszt jóváhagyásra./mti/

16.15/ra

-30-

Ki 17:00

bb. 55. száznegy éves korában meghalt békés megye legidősebb asszonya

vid/e fm hgy

1973. november 26.

ratics lajosné, békés megye legidősebb asszonya 104 éves korában meghalt. ratics lajosné a magyar posta nyugdíjasa, a fővárosi tanács gyulai szociális otthonának lakója volt. az elhunytat békéssámsonyban, férje mellé temetik el./mti/

bb.56. apró antal fogadta a lengyel parlamenti küldöttséget

t/bc/mm/zs/ra hgy

1973.november 26.

apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke hétfőn délután az országházban fogadta az szejm küldöttségét, élén jan szydlakkal, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagjával, a kb titkárával.

a találkozón részt vett az országgyűlés tisztikarának több tagja és tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete.

a találkozón véleményt cseréltek az országgyűlés és a szejm munkájáról, a két ország kapcsolatainak egyes kérdéseiről, kölcsönösen tájékoztatták egymást a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság fejlődéséről, szocialista építőmunkájáról.

/az anyag innen embargós, 21.30-ig/

este az országgyűlés elnöke vacsorát adott a lengyel parlamenti küldöttség tiszteletére az országház vadász-termében. a szívélyes, baráti hangulatu vacsorán apró antal és jan szydlak pohárköszöntőt mondott./mti/

16.25/ra

-31-

Ki 17:05

bb.57. pihenőközpont budapest és székesfehérvár lakosságának-
ülést tartott a velencei tavi intéző bizottság elnöksége

t/kg/tm/la/ra ie

1973.november 26.

megfelelő ütemben halad a tó környékének műszaki fej-
lesztése - állapították meg a velencei tavi intéző bizottság
hétfőn tartott elnökségi ülésén. az idei legfontosabb feladat
az eliszaposodás megakadályozása, és a vízszint állandó magassá-
gának tartása volt. ennek érdekében több helyen mederkotró gépek
dolgoztak a tavon hónapokon át, a néhány partszakaszt is meg-
erősítették. az állandó vízszint szabályozását két tározó tó
is biztosítja, amelyek közül az egyik már működik, a másik
pedig várhatóan jövőre készül el.

az elnökség megtárgyalta a velencei tó fejlesztési prog-
ramját, mint ismeretes, a tó környékét budapest és székesfehé-
vár egyik pihenő központjává kívánják alakítani a következő
években. gyorsan épül a tó mellett az ifjúsági park, amelynek egy
részét jövőre már birtokba is vehetik a fiatalok. a 16 holdnyi
üdüléspark építésében a nyári vakációban diákok is
részt vállaltak.

fontos feladat a tó északi partjának továbbfejlesztése is.
az m 7-es autópálya megépítése ugyanis forgalmas kiránduló-
hellyé változtatta az eddig elhanyagolt partszakaszt, ezért itt
a legsürgetőbb a kulturált környezet kialakítása. /mti/

..-

bb.58. eltemették mód aladárt

t/tf/gk/zs/ra la

1973.november 26.

hétfőn a mező imre uti temetőben mély részvétellel kísérték
utolsó útjára és sok száz főnyi gyászoló jelenlétében végső
nyugovóra helyezték a munkásmozgalmi panteonban a 65 éves ko-
rában elhunyt mód aladárt, a párt és a magyar forradalmi munkás-
mozgalom régi, kiemelkedő harcosát. a hazafias népfront orszá-
gos tanácsának tagja, az elte tanszékvezető egyetemi tanára, a
történettudományok doktora ravatalánál - ahol a vörös
szemfedővel borított koporsó előtt bíbor párnán helyezték
el mód aladár kitüntetésait - díszőrséget álltak az elhunyt
elvtársai, a politikai, a társadalmi, a kulturális élet
vezető személyiségei, munkatársak, tanítványok, barátok és tisz-
telők.

/folyt.köv./

16.45/ra

- 32 -

F 1740

bb.58. /eltemették ... folyt./ra

révész ferenc, az mszmp központi bizottságának tagja, a
fővárosi szabó ervin könyvtár igazgatója mondott először bucsuz-
tatót a központi bizottság, a magyar partizán szövetség és az el-
hunyt családja nevében:

- mód aladár több mint négy évtizeden át fejtett ki a mun-
kásmozgalom/sokoldalú, szerteágazó, nagyon gyümölcsöző tevé-
kenységet. tudós, publicista, politikus, agitátor, propagan-
dista, pedagógus, partizán volt, aki életművével bizonyította,
hogy a marxizmus-Leninizmust nem lehet legyőzni, csak meg-
valósítani. egészen fiatalon ismerkedett meg a marxizmussal,
azzal a tanítással, amely forradalmasította a tudomány és tuda-
mányossá tette a forradalmat. ehhez a világot formáló eszmé-
hez élete végéig hű maradt. Lban

- 1932-ben lett tagja az illegális kommunista pártnak. min-
dig azt tette, amit lelkiismerete, világnézete, a magyar dol-
gozó nép iránti szeretete diktált. az életét is kockáztatta:
1944-ben mint az ujbpesti partizáncsoport összekötője tevékeny-
kedett. a felszabadulás után az országépítés dolgos hétköznap-
jainak munkájából mód aladár példamutatóan kivette a részét. a
tudós és a gyakorlati ember tökéletesen ötvöződött benne. a po-
litikai és a közéletben számos megbízást kapott, sokféle pozí-
ciót töltött be. a tudós történész figyelmét szakmai munkássá-
gában a magyar nemzet történetének sorsfordító eseményei kötötték
le elsősorban: 1848-49, 1918-19, 1945 és századunk harmadik ne-
gyede. ismerte, hirdette a betű emberformáló és társadalomala-
kító erejét, szerepét.

dr. ortutay gyula akadémikus, a hazafias népfront el-
nöke a hmf országos tanácsa, a tit és az elte képviselőjében
mondott bucsuszavakat. hangsúlyozta, hogy mód aladár amikor
ifjú fővel kapcsolatba került az illegális kommunista
párttal, egész életére elkötelezte magát, s ez meghatározta
filozófiai elveit, történelemszemléletét éppúgy, mint min-
den tettét, minden vállalt politikai munkáját. politikai cikkei-
ben, tudományos munkásságában hirdette a népfrontpolitika nem-
zetközi és hazai jelentőségét. lankadatlanul küzdött azért, hogy
teljesebbé tessék szocialista hazafiságunkat, mind jobban erő-
sítsék a szocialista nemzeti öntudatot, a „nemzeti, és a
„ nemzetközi, „ harmóniát.

mód aladár tanítványai és munkatársai részéről szabó-
né k. bjakov valentina, az elte tanársegéde bucsuztatást, méltat-
va a tudós példakép emberi erényeit. /folyt.köv./

17.05/ra

-33-

F 1750

bb.58. /eltemették... 2.folyt./ra

a munkásmozgalmi panteonban hantolták el a koporsót, s a sirt
- az internacionálé hangjai közepette - koszoruk sokaságával
borították./mti/

..-

bb. 59. a kubai kormány elnökhelyettese kecskeméten

1973. november 26.

vid/e fm la

a hazánkban tartózkodó dr.carlos rafael rodriguez, a kubai
kormány elnökhelyettese - a magyar-kubai gazdasági és műszaki-
tudományos együttműködési bizottság kubai tagozatának elnöke hét-
főn floreal chomon mediavilla, kuba budapesti nagykövete tár-
saságában - kecskemétre látogatott. a delegációt vidéki körutjá-
ra elkísérte dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese
és dr. Lénárt Lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhe-
lyettes.

a vendégek a nagymultu mezőváros élelmiszeriparával ismer-
kedtek. felkeresték a baromfifeldolgozó vállalatot, amelynek
felszereltsége modellként szolgálhat. kuba is érdeklődik a ma-
gyar baromfifeldolgozó gépsorok iránt, s a műszaki együttműkö-
dés alkalmat nyújt az iparág közös fejlesztésére. tanulmányozá-
sára kitűnő lehetőség adódott a kecskeméti gyárban, ahol csizma-
dia istván igazgató kalauzolásával a termelés teljes folyama-
tát láthatta a delegáció. egyidőben három vonalon történik a
feldolgozás, s óránként több mint 5 000 csirke, kacska és liba
kerül le konyhakészen a pályákról. nyolcvanféle terméket állíta-
nak elő, amelynek 70 százalékát exportálják.

a kubai kormány elnökhelyettese nagy elismeréssel szólt a
látottakról, s mint mondotta, hazájának is megfelelne a kecske-
méti gyár berendezése. külön érdeklődéssel tanulmányozta, a gyár
részlegeként, a tollfeldolgozó üzemet, ahol az ipari mellékter-
mékből készítenek árut. a kecskeméti toll védjeggyel, több mint
százféle keverési arányban kerül exportra.

a kubai delegáció kecskeméti látogatása a közép-magyaror-
szági pincegazdaságnál fejeződött be. /mti/

..-

17.20/e

- 34 -

R 17.55

bb.60. hazaérkezett a magyar küldöttség peruból

tm/ie/ra la

1973.november 26.

hétfőn hazaérkezett az asztalos Lajos kohó-és gépipari
miniszterhelyettes vezette delegáció, amely a viii. limai
nemzetközi vásár alkalmából látogatott peruba. a magyar
delegáció peruban tárgyalásokat folytatott a bánya- és
energiaügyi, az oktatási, és az egészségügyi miniszterrel, va-
lamint az iparügyi és kereskedelmi miniszterhelyettesel a magyar
oktatási és kórházi berendezések szállításával kapcsolatos ta-
pasztalatokról, valamint ipari kooperációs témákról. mint is-
meretes, magyar vállalatok mintegy 34 millió dollár értékben
írtak alá az utóbbi két évben szerződéseket perui oktatási
és egészségügyi intézmények magyar berendezésekkel való
felszerelésére./mti/

..-

bb.61. 1974-ben egyharmaddal nő a termelés - munkásgyűlés a video-
tonban

vid/fm/ra la

1973.november 26.

három éves számvetésre gyűltek össze hétfőn székesfehérváron
a videoton gyár szocialista brigádvezetői és művezetői. a mun-
kásgyűlésen papp istván vezérigazgató ismertette a gyár 1971-
1973. évi termelési eredményeit és jövő évi feladatait. a video-
ton gyár az elmúlt három év alatt összesen 8.1. milliárd forint
értékű terméket gyártott, hét százalékkal többet az előirány-
zottnál. az árbevétel fele exportból származott. a három év
nyeresége meghaladta az egymilliárd forintot, s a tervezettnél
kedvezőbben alakult a termelékenység: egy dolgozó évi
700 ezer forint értéket termelt.

a videoton gyár 1974-re több mint négy milliárd forintos
árbevételt tervezett. tovább növekszik - 1973-hoz képest
44 százalékkal - a videoton exportja, a termékek hatvannyolc
százaléka külföldre készül, s a minden eddiginél magasabb ár-
bevételből a gyorsan fejlődő számítástechnika 1974-ben 1.4 mil-
liárd forint értéket képvisel. a több, mint tizenöt-
ezer dolgozót foglalkoztató nagyüzem a termelékenység 21 száza-
lékos emelésével számol és nagy gondot fordít a gazdasá-
gos termelésre, valamint a minőség javítására./mti/

..-

17.30/ra

-35-

R 18.00

bb.62. az üzemszervezés korszerűsítését sürgeti a komárom megyei termelészövetkezetek területi szövetsége

vid/kz/tr/ra la

1973.november 26.

üzem- és munkaszervezési bizottságot hoznak létre a komárom megyei termelészövetkezetek területi szövetségének keretein belül. jelentették be a szövetség hétfőn tatabányán megtartott küldöttgyűlésén. a küldöttgyűlés egyidejűleg felhívta a tagszövetkezetek vezetőit: vizsgálják felül üzemi és gazdaságvezetési rendszerüket és tegyenek megfelelő intézkedéseket azok korszerűsítésére. a szabályozók üzemi hatásainak értékelése, a döntések előkészítése ma már különösen nagy figyelmet és hozzáértést követel. éppen ezért a küldöttgyűlés javaslata azt is tartalmazza, hogy a termelészövetkezetek szervezzék üzemgazdasági munkakört, esetenként üzemgazdasági részlegeket.

a figyelemreméltó döntés és felhívás közvetlen összefüggésben van azzal, hogy komárom megyében a termelés fejlődése és szervezetsége között ma már meglehetősen nagy és nyilvánvaló ellentmondás van. a hagyományos szervezési módszerekre - mint a hétfői küldöttgyűlésen is hangsúlyozták - ma már nem lehet támaszkodni. a megye közös gazdaságainak a jelenlegi színvonalon már a legmodernebb technika sem hozza meg a kívánt eredményt, ha nem párosul korszerű üzemszervezéssel. az utóbbi bizonyítására többek között a szakosodás nagymérvű előrehaladottságára hivatkoztak. rámutattak, hogy a megye termelészövetkezeteinek 46 százaléka jelenleg már csak három-négy, vagy annál is kevesebb, 41 százaléka pedig legfeljebb csak 4-5féle árunövényt termel. hasonló mérvű szakosodás alakult ki az állattenyésztésben is: a közös gazdaságok 31 százaléka kettő, 46 százaléka pedig három állatfajt tart. magától értetődő, hogy ezek a változások mind a munka-, mind pedig az üzemszervezésben újat kívánnak.

/mti/

--

17.45/ra

-36-

L. 18.30

bb.63. országos és helyi vezetők tapasztalatcseréje - szövetkezeti nőbizottságok tanácskozása tatabányán

vid/fm/ra la

1973.november 26.

az okisz nőbizottságának kezdeményezésére minden megyében megvitatják, hogyan teljesítik a nők helyzetének javítására hozott 1970-es párthatározatot. a megbeszéléseken az okisz elnökségének és nőbizottságának tagjai tájékoztatják az országos tapasztalatokról a megyék képviselőit, azok pedig a helyi eredményeket és tennivalókat ismertetik.

ilyen tanácskozást rendeztek hétfőn tatabányán a komárom megyei ipari szövetkezetekben dolgozó nőbizottságok képviselőinek részvételével. fodor mária, az okisz nőbizottságának elnöke ismertette, hogy a párthatározat szellemében a szövetkezetek vezetői intézkedési tervet készítettek. ezek teljesítésével alapvetően javítják az 1.100 szövetkezetben dolgozó csaknem 180.000 nő helyzetét. tavaly és az idén 10-10 millió forintot költöttek például a gyermekintézmények fejlesztésére. kezdeményezés született önálló szövetkezeti óvoda létesítésére is. a szövetkezeti közgyűlések pótszabadságot szavaztak meg a többgyermekes anyáknak, akiknek jórészt már mentesítették az éjszakai műszak alól. a többgyermekesek nagyobb arányban részesülnek a szövetkezet nyereségéből is. a nőbizottságok kezdeményezésére sok helyen üzemi orvosi rendelőt nyitottak. eredményeket értek el a differenciáltabb bérezés területén is. számos ipari szövetkezetben az idei bérrendezéskor az átlagnak a kétszeresét kapták a nők, de még így sem sikerült mindenütt érvényesíteni az egyenlő munkáért egyenlő bért elvét. a megbeszélésen hangsúlyozták: nem egyenlőséget akarnak, de az azonos teljesítménnyel dolgozó nők nem kaphatnak kevesebb munkabért, mint a férfiak. örvendetes, hogy 1970 óta jelentősen emelkedett a szövetkezetekben a nők száma a vezetésben, országszerte számos nő került új tisztségbe.

sok szó esett a tanácskozáson a nőbizottságok jogairól és köteleességeiről. hangsúlyozták: nem a nőbizottságoknak, hanem a gazdasági vezetőknek kell beszámolniuk arról, mit tettek a nők helyzetének javításáért. a nőbizottságok jogot kaptak arra, hogy a tagsággal a szövetkezeti közgyűléseken ismertessék munkájukat, új elképzeléseiket. meghallgatják javaslataikat a szövetkezet ötödik öt éves tervének elkészítésekor is.

a tanácskozás résztvevői javasolták, hogy az okisz írjon ki pályázatot olyan háztartási kisgépek tervezésére, amelyekkel lényegesen csökkenthetik a nők otthoni munkáját. jó kezdeményezésnek tartanak, ha az ipari szövetkezetek bemutatókat rendeznének a háztartási munkát könnyítő berendezéseikkel./mti/

--

18.10/ra

-37-

L. 18.40

bb. 64. népesedéspolitikai értekezlet az egészségügyi minisztériumban

t mir/tr/e zs la

1973. november 26.

hétfőn a megyei főorvosok részvételével kétnapos népesedéspolitikai értekezlet kezdődött az egészségügyi minisztériumban. a tanácskozás első napján - melyre a terhességmegszakítást elbíráló másodfokú fellebviteli bizottságok elnökeit is meghívták - a népesedéspolitikai határozatnak a terhességmegszakításhoz kapcsolódó szociálpolitikai és egészségügyi kérdéseiről tájékoztatták a résztvevőket.

dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter megnyitó szavai után dr. medve lászló, az mszmp kb alosztályvezetője elmondotta: a népesedéspolitika vizsgálata azt bizonyítja, hogy az ebben a témakörben hozott határozatok mindig szoros összefüggésben vannak az általános politikai célkitűzésekkel. most, amikor társadalmi életünk a demokratizálódás irányába halad, a legújabb intézkedések szellemében és részleteiben jól tükröződik társadalmunknak ez a fejlődése. a központi bizottság alosztályvezetője ennek alapján érzékeltette, milyen helyet foglalnak el társadalompolitikánkban a népesedéspolitikai intézkedések, s mennyiben jelent egészségpolitikai kérdést népesedéspolitikai elveink gyakorlati megvalósítása. dr. medve lászló hangsúlyozta: ahhoz, hogy hazánk lakosságának lélekszáma változatlan maradjon, el kell érni, hogy minden ezer családban - a jelenlegi 189-cel szemben - legalább 216 gyermek szülessen.

dr. rózsá józsef, a munkaügyi minisztérium főosztályvezetője statisztikai adatokkal bizonyította, hogy jelenleg a gyermeknevelés terheinek negyed részét viseli az állam. ez különösen a többgyermekes családok életszínvonalának alakulásában érezteti hatását, mert a gyermeknevelés többi terhe a szülőkre hárul. népesedéspolitikánk távlati célkitűzései alapján ezért kívánják biztosítani, hogy a gyermeknevelés családi terhei a jövőben a teljes költségeknek legalább 50-40 százalékára csökkenjenek.

a közelmúltban elkészült - demográfiai adatokon alapuló - munkaerőprognózis jelzi, hogy hosszabb távon hogyan alakul az ország munkaképes kora dolgozóinak száma. ennek alapján várható, hogy az elkövetkező 10-15 év alatt nem javul az eltartottak és a munkaképes kora lakosság aránya, mert az utóbbi években túlságosan kevés gyermek született. ez is bizonyítja, hogy gazdasági szempontból milyen fontos követelmény a többgyermekes család-típus kialakítása.

/folyt.köv./
18.08/e

- 38 -

18.12

bb. 64. /népesedéspolitikai...folyt./e

az előadó a továbbiakban beszélt arról, hogyan kell mérlegelni a szociálpolitikai szempontokat a terhességmegszakítás elbírálásakor. fontos szempont, hogy a háromgyermekes családtípus kialakításának elve érvényesüljön. ugyanakkor érvényesülnie kell annak az elvnek is, hogy gyermekek csak akkor szülessenek, ha a családban megvannak a felnevelésükhöz szükséges biológiai, szociális és gazdasági feltételek. s mert a két alapelv a gyakorlatban sokszor ellentmondásba kerül egymással, az elbírálás rendkívül felelősségteljes munkát igényel a bizottságoktól.

az elbírálás egészségügyi szempontjairól dr. váradi pál, az egészségügyi minisztérium osztályvezetője tartott előadást. elmondotta, hogy a terhesség megszakításának jóváhagyása, illetve elutasítása egészségügyi szempontból minden esetben a véleményt adó orvos egyéni mérlegelésén alapul. azokról a betegségekről azonban, amelyek a terhes vagy a születendő magzat életét veszélyeztetik - sokféleségükre való tekintettel - nem lehet valamiféle listát összeállítani. ezért a vélemény kialakításakor mindenekelőtt azt kell mérlegelni, hogy a terhesség kihordása vagy megszakítása járna-e nagyobb kockázattal az anya és a magzat egészségére. /mti/

bb.65. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig:

la/ra la

1973.november 26.

19. marfői cipőgyár
 20. átszállásos vágányzárás
 21. a bődizsműipari vállalat új üzemházának alapköve
 22. új vasuti utátjáró jelzőtáblák
 23. nemzetközi gyermekrajz kiállítás
 24. gőr nagy sándor moszkvába utazott
 25. sajtótájékoztató a lakásépítési konferenciáról
 26. bécsi kertészeti világkiállítás
 27. csehszlovák közlekedésügyi miniszterhelyettes érkezett budapestre
 28. népfront tapasztalatcsere
 29. ittasan vezette a lopott kocsi
 30. védjegykiállítás
 31. dr. betlej sándor varsóba utazott
 32. új tanyai kollégium
 33. a magyarországi délszlávok kongresszusa
- /folyt.köv./

18.30/ra

-39-

18.10

bb.65./a belföldi ... folyt/ra

34. munkásgyűlés vas-megyében
35. havazott vas-megyében
36. megkezdődtek a gyermekbénulás elleni védőoltások
37. garamvölgyi károly a szovjetunióba utazott
38. a cseh filharmónia kórusának hangversenye
39. elhunyt dr.kurimay pál orvos-alezredes
40. matyó himestojások
41. tejgyűjtő hálózat
42. cps-gépsor
43. halálos közlekedési baleset
44. bolgár filmművész küldöttség
45. új egészségügyi központ szegeden
46. g.a. kumanyov előadása
47. babits-émlékünnepség szekszárdon
48. szabolcsi művészek őszi tárlata
49. bolgár belkereskedelmi küldöttség budapesten
50. két ciklon határán
51. magyar-lengyel baráti est
52. nyiregyházi konzervgyár
53. eszmecsere a női szocialista brigádvezetőkkel
54. magyar-csehszlovák közúti tanácskozás harkányban
55. meghalt békés-megye legidősebb asszonya
56. apró antal fogadta a lengyel parlamenti küldöttséget
57. a velencei tavi intéző bizottság elnökségének ülése
58. eltemették mód aladárt
59. a kubai kormány elnökhelyettese kecskeméten
60. hazaérkezett peruból a magyar küldöttség
61. munkásgyűlés a videotonban
62. komárom-megyei tsz-ek területi szövetsége
63. szövetkezeti nőbizottsági tanácskozás
64. népesedéspolitikai értekezlet
65. hírjegyzék.

/mti/

--

bb.66. sigge lilliehöök

pá/zs/ra la

1973. november 26.

svéd nagykövet végleg elutazott magyarországról. elutazása alkalmából nagy lajos, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője bucsuztatta./mti/

--

18.35/ra

-40-

fi 18.35

bb. 67. az ifjúság helyzetéről, az üzemi balesetekről és a szakszervezeti tagkönyvcseréről tárgyalt a szot elnöksége

i sl/gk/e ie la

1973. november 26.

a szot elnöksége hétfőn ülést tartott, s több közérdekű kérdésről tárgyalt.

első napirendi pontként a szabályozórendszer továbbfejlesztésének kérdéseit vitatta meg, s kialakította álláspontját.

további napirendi pontként az elnökség azt vizsgálta, hogy a szakszervezetek milyen módon segíthetik még hatékonyabban a fiatalok helyzetének javítását. különösen a munkásifjúság nevelésére, érvényesülésének támogatására kívánnak a jövőben nagyobb gondot fordítani a szakszervezetek. sokhelyütt már javultak a munkásfiatalok képzésének, továbbképzésének anyagi, tárgyi, technikai feltételei, a helyzet azonban még ma sem megnyugtató. egyes üzemek vezetői nem szívesen járulnak hozzá a munkásfiatalok továbbtanulásához. a szakszervezetek álláspontja szerint a vállalatoknak minden lehetőséget fel kell használniuk a fiatalok világnézeteti és szakmai nevelésére s nem utolsósorban jó munkájuk anyagi és erkölcsi elismerésére. az elnökség javasolja a vállalati szakszervezeti szervezetek, hogy az üzemi kisz-bizottsággal együttműködve fokozottan támogassák a munkásfiatalokat, s erre ösztönözék a szakmai vezetőket is. konzultálják meg a nagy gyakorlattal rendelkező munkásokkal a fiatalok nevelésének, a szakmai ismeretek átadásának legjobb módjait. az eddigiénél sokkal hatékonyabban kell segíteni a fiatalok művelődését, a tömegsportot, a szabadidő jobb kihasználását. az elnökség a szakszervezeti szervezetek arra hívja fel, hogy az ötéves terv előkészületei során fokozottan legyenek figyelemmel a fiatalok sajátos gondjainak enyhítésére. javítsák a szakmunkásképzés feltételeit, kollégiumok létrehozásával támogassák a hátrányos helyzetben lévő tehetséges munkás- és parasztyerekek továbbtanulását. intézkedéseket tart szükségesnek az elnökség a fiatalok lakáshelyzetének javítására, az óvoda- és bölcsődehálózat fejlesztésére. felmerült annak gondolata is, hogy célszerű volna bevezetni a hosszú lejáratú, kamatmentes családalapítási hitel rendszerét.

az ifjúság helyzetét egyébként rövidesen a szakszervezetek országos tanácsa is részletesen megtárgyalja.

/folyt.köv./
18.43/e

- 41 -

fi 19.10

bb. 67. /az ifjúság helyzetéről...folyt./e

az elnökség az üzemi balesetek alakulásával is foglalkozott. megállapította, hogy a tavaly elkezdődött kedvező tendenciák az idén folytatódtak. az iparban ez év első háromnegyedében 5 százalékkal kevesebb volt az üzemi baleset és 7 százalékkal kevesebb a halálos üzemi baleset, mint tavaly ilyenkor. a mezőgazdaság állami szektorában 3 százalékkal csökkent a balesetek száma. az egyébként örvendetes fejlődés természetesen viszonylagos, hiszen a javulással együtt is az iparban több mint 50 000 baleset fordult elő háromnegyed év alatt. a szénbányászatban, a kohászatban és az élelmiszeriparban a halálos balesetek száma is emelkedett. továbbra is igen sok munkagépéről hiányzik a védőfelszerelés, ami a balesetek jelentős részét idézi elő. ez nemcsak az iparra, hanem a mezőgazdaságra is vonatkozik. a traktoroknak alig felére szereltek biztonsági keretet, pedig ilyen szerelvény most már valamennyi hazánkban működő traktortípushoz kapható. az elnökség tehát mindenekelőtt az óvó rendszabályok szigorú betartására hívta fel ismételtén a figyelmet. szövé tette azt is, hogy sokhelyütt nem vizsgálják ki megfelelően a balesetek okait, s többnyire a sérülést szenvedett dolgozóra hárítják a felelősséget. gyakran egyszerűen eltitkolják a balesetet, a statisztika szerint az ipari tanulókat ért balesetek száma az év első háromnegyedében 18 százalékkal alacsonyabb volt, mint tavaly ilyenkor, ezt az adatot azonban fenntartással kell fogadni, mert a vizsgálatok szerint éppen az ipari tanuló baleseteinek elhallgatása, nem jelentése igen gyakori. illetékes szervek e jelenségeket most szigorúan vizsgálják és a felelősségre-vonás sem marad el.

az elnökség elfogadta a szakszervezeti tagkönyvcseréről szóló előterjesztést is. a tagkönyvcserére 1975. január 1-től kerül sor, s az új tagsági könyv 12 évig lesz érvényes. a tagkönyvben ismertetik a szakszervezeti alapszabálynak azokat a részeit, amelyek leginkább érintik a tagságot. a könyvben helyet biztosítanak az átigazolási bejegyzéseknek, megfelelő rovatába bejegyzik az esetleges segélyeket, beírják, hogy az illető szakszervezeti tag mikor vett igénybe üdülést, s a könyvben azt is feltüntetik, hogy tulajdonosa egy évben egyszer oda- és visszautazáskor jogosult a máv 50 százalékos kedvezményére.

végül a szot elnöksége elfogadta 1974-75. évi nemzetközi programját. /mti/

...-

18.47/e

-42-

1975

bb. 68. előterében az ipar és a kereskedelem kapcsolatának javítása - ülést tartott az országgyűlés kereskedelmi és ipari bizottsága

1973. november 26.

t ms/pá/e zs la

dr. majerosik sándor, az mti tudósítója jelenti:

az országgyűlés ipari és kereskedelmi bizottsága hétfőn palkó sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen a belkereskedelmi miniszter tájékoztatója alapján az ipar és a kereskedelem kapcsolatának jelentégi helyzetével, a fejlesztés további lehetőségeivel foglalkozott. részt vett az ülésen dr. juhár zoltán belkereskedelmi, sárosi sándorné könnyűipari-és kiss ernő kohó- és gépipari miniszterhelyettes is.

a tanácskozás bevezetéseként dr. juhár zoltán szóbeli kiegészítéseket fűzött az előzetesen írásban megküldött anyaghoz.

a két parlamenti bizottság együttes ülésének témáját az tette időszerűvé, hogy egy évvel ezelőtt a központi bizottság novemberi határozata kimondta: javítani kell az ipar és a kereskedelem közötti együttműködést. az azóta eltelt esztendő tapasztalatai hasznos segítséget nyújthatnak a további munkához.

a beszámoló rámutatott: az ipari és a kereskedelmi vállalatok, az ipari minisztériumok és a belkereskedelmi minisztérium kapcsolatain, e kapcsolatok szervezettségén, színvonalán is mulik, hogyan tudnak gondoskodni a lakosság áruellátásáról, miként tudják gazdagítani a választékot. a problémák megoldása természetesen hosszabb távu munkát igényel. máris megállapítható azonban, hogy az 1968 előtti évek árueosztásos rendszerével szemben a mai ipari és kereskedelmi vállalati kapcsolatrendszer, az ugynevezett többszörös termékforgalmazás alapvetően bevált. döntően ez tette lehetővé, hogy országosan is és egyes területeken is jobb az áruellátás. /a többszörös termékforgalmazás azt jelenti, hogy a kereskedelmi vállalatok az országban bárhol beszerezhetik és forgalomba hozhatják az árukat, ennek következtében főleg a ruházati és vegyipari cikkekben erősen fejlődött a kiskereskedelem közvetlen beszerzése az ipartól./

/folyt.köv./

19.05/e

- 43 -

1975

bb. 68. /előtérben az ipar...1.folyt./e

jelentkeznek azonban problémák is, amelyek szükségessé teszik az alapvetően helyes rendszer továbbfejlesztését. Ilyen például a nyers- és alapanyagproblémák miatt gyakori szerződés-módosítás, a kereskedelmi és ipari vállalatok nem kellő színvonalu piackutató tevékenysége. Laza a szerződéses fegyelem és nagyon hosszú a szerződéskötés átfutási ideje. A belkereskedelmi vállalatok szállítói a folyamatos termelés miatt általában nem hajlandók fix határidős szerződéseket kötni. Ez pedig szezoncikk-ek esetében alapvető fontosságú lenne.

az utóbbi egy-két évben egyes gépipari és híradástechnikai termékekben, tartós fogyasztási cikkekben /rádió, televízió, mosógép, porszívó, sőt újabban hűtőszekrény/ viszonylagos telítettség tapasztalható a piacon. Ennek következtében a megelőző évek forgalmának dinamikus növekedése ezekben az árucsoportokban megszűnt. Ez egyebek közt a gyártmányfejlesztés problémáját veti fel, hiszen nyilvánvalóan csak korszerűbb készülékek iránt várható nagyobb kereslet. Az elmúlt években nagyon sokat fejlődött a butoripar. Míg a butor néhány évvel ezelőtt hiánycikknek számított, most inkább az a fő gond, hogy megfelelő lakberendezési áruházak hiányában nem tudják a lakossággal kellően megismertetni a nagy választékot. Ma sem kielégítő viszont az ellátás például fürdőkádból, bizonyos építőanyagokból, kerékpárból, zár- és lakatáruból, kéziszerszámokból, mezőgazdasági kisgépekből és szerelvényáruból.

az ipari és a kereskedelmi vállalatok közötti kapcsolatok terén nagy súlyt helyeznek az eddiginél hosszabb távu szerződések kötésére. Jelenleg a negyedéves, féléves szerződések a jellemzőek. Többéves keretszerződések esetén viszont a termelés és az áruutánpótlás biztonsága egyaránt növekednék. Fokozottan megkövetelik a szerződéses fegyelmet is, és a vállalatoktól elvárják, hogy pontatlan vagy hibás teljesítés esetén következetesen érvényesítsék a szankciókat.

az igények, a választék prognosztizálása főleg ruházati és ipari cikkekből egyre nehezebb, mert nem lehet kellő biztonsággal előre látni, hogy a lakosság alapvető szükségleteinek kielégítése után megmaradó pénzét - amelynek összege évről-évre növekszik - milyen áruk vásárlására fordítja, vagy esetleg tartalékolja. A színvonalasabb előrejelzésre a kereskedelmi és a termelővállalatok nincsenek mindig felkészülve, és nem fejlődött ki megfelelően a hazai piacokon az ipar és a kereskedelem közös piackutató tevékenysége.

/folyt.köv./
19.10/e

- 44 -

Ri 19'25

bb. 68. /előtérben az ipar...2.folyt./e

a gondok, problémák megoldására, illetőleg csökkentésére a belkereskedelmi minisztérium és az érintett ipari tárcák a közeljövőben javaslatot terjesztenek a kormány elé. Szükségesnek tartják, hogy intenzívebbé, szervezettebbé tegyék éves, közpártávu és távlati tervkoncepcióik egyeztetését. Ennek elősegítésére intézkedési terveket dolgoznak ki, amelyekben kitérnek a vállalati kapcsolatok továbbfejlesztésére, iparpolitikai, kereskedelem- és importpolitikai koncepciók felvázolására is.

szükségesnek tartják továbbá a termelő és a belkereskedelmi vállalatok közötti együttműködés továbbfejlesztésére közös irányelvek kiadását. Megkezdődtek a termelő és a kereskedelmi vállalatok vertikális együttműködésének továbbfejlesztését célzó vizsgálatok is.

szó esett az ülésen arról is, hogy a kereskedelmi forgalom 17 százaléka jelenleg importcikkekből tevődik össze és az ötödik ötéves terv végére ez az arány biztosan meghaladja a 20 százalékot. Azon túl, hogy a lakosság áruellátását alapvetően a belföldi termelésre kell alapozni, a gyorsan növekvő import hozzájárul az áru kínálat javulásához. Az import azonban eddig inkább kiegészítő, mint versenyre készítő szerepet játszott.

rámutatottak az ülésen arra, hogy a következő ötéves tervben a belkereskedelmi beruházásokat elsősorban a napicikkeket árusító boltláncok és az élelmiszerkereskedelmi raktárak fejlesztésére kell koncentrálni. A jelenlegi nem kielégítő technikai színvonal már a lakosság ellátásának javítását akadályozza és féltőn fontos a korszerű szállítási követelmények kielégítése és a hűtőlánc szélesítése. Csak ilyen módon lehet bővíteni olyan fontos élelmiszereket, például a tej- és tejtermék értékesítését, amelyek megfelelő mennyiségben rendelkezésre állnak.

a vita résztvevői többek között felhívták a figyelmet arra, hogy a korszerű sorozatgyártás, vállalatok összevonása ne járjon együtt korábbi és keresett cikkeknek a forgalomból való eltűnésével. Felvetették az export és az import jobb összehangolási fontosságát a hazai ellátás szempontjából. Aláhúzták a piackutató fejlesztésének jelentőségét, s azt, hogy a számítógépes prognosztizálás értékes segítséget nyújthat ezen a téren.

/folyt.köv./

19.15/e

- 45 -

Ri 19'30

bb. 68. /előtérben az ipar...3.folyt./e

felszólalt a vitában bollók józsefné, fodor mihály, fülöp jános, jazbinsek vilmos, kangyalka antal, kerka andorné, keszt helyi zoltán, molnár endre, molnár istván, mráz tibor, oltári istván, pázsit árpád, radnóti lászló, rameisl ferencné, swierczek györgyné, szigeti istván, dr. trautmann rezső, vámos géza, dr. varga pálné és dr. vida miklós országgyűlési képviselő.

a képviselők észrevételeire dr. juhár zoltán, valamint kiss ernő kohó- és gépipari miniszterhelyettes és takácsi gyula, a nehézipari minisztérium főosztályvezetője válaszolt.
/mti/

bb. 76. huszár istván,

gk/e La

1973. november 26.

a minisztertanács elnökhelyettese hétfőn varsóba utazott, hogy tárgyalást folytasson kazimierz olszewskivel, a lengyel népköztársaság minisztertanácsa elnökhelyettesével, a magyar-lengyel gazdasági kapcsolatok időszerű kérdéseiről. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter és dr. gál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője. ott volt tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

bb.69. képzőművészeti aukció pécssett a leendő művészklub javára

vid/fm/ra La

1973.november 26.

képzőművészeti aukció kezdődött hétfőn pécssett. a józsef attila művelődési házban. a helyben megvásárolható festmények, grafikákat, kerámiákat harminc pécsi-baranyai művész ajánlotta fel a tanácsnak értékesítés céljából, hogy ilymódon segítsék a rég óhajtott pécsi művészklub megvalósítását. a december 1-ig tartó aukcióra zsűrizett művek kerültek, köztük martyn ferenc munkácsy-dijas, bizse jános és platthy györgy alkotásai. a képző- és iparművészeti lektorátus 160.000 forint-ra értékelte az eladásra kínált műtárgyakat. az aukción bárki vásárolhat, intézményes és magánosok egyaránt, s természetesen nemcsak pécsről, hanem az ország egész területéről. a művészklub a tervek szerint jövőre nyílik meg. a mecsekaljai „fészek”, a belvárosban levő, ugynevezett elefántos házban kap helyet. a műemléképületet kívül-belül teljesen felújítják és ennek során alakítják ki a művészek találkozóhelyét. az aukció bevételét teljes egészében a pécsi művészklub berendezésére, felszerelésére fordítják. /mti/

18.55/ra

-46-

F 20'00

bb.71. gyümölcsöző együttműködés baranya és szliven megye között - végetért a bolgár párt- és gazdasági vezetők baranyai programja

vid/kz/ra La

1973.november 26.

kedves vendégektől bucsuzott hétfőn baranya: befejezte látogatását a megyében a marin pecanszkinak, a szliven megyei pártbizottság titkárnak és zlatka pavlovnának, a szliven megyei tanács elnök-helyettesének vezetésével a múlt hét közepe óta baranyában tartózkodó 24 tagú bolgár küldöttség. a párt- tanácsi és gazdasági vezetőkkel álló delegáció látogatása jelentős állomás volt baranya szliven megyével kialakult együttműködésének.

a vendégek az elmúlt öt nap alatt találkoztak baranya megye párt-és állami vezetőkkel. pécssett, a pártszékházban rendezett fogadáson dr.nagy józsef, a megyei pártbizottság első titkára meglátta a már meglevő kapcsolatokat, azokat a szálakat, amelyek baranyát és szliven megyét történelmileg is összekötik. köztudott, hogy a második világháború idején dél-baranyában, a dráva mentén harcolt a III. bolgár hadtest balkáni hadosztálya, hősi halált halt katonái közül sokan szliven megye lakosai voltak. a bolgár hősök maradványait, emlékét őrző temető a bolgárok számára valóságos zarándokhely lett. olyan kegyelettel keresik fel harkányt, mint a magyarok a bulgáriai sumen várost, ahol kossuth lajos élt száműzetésben. a hősöket megillető tiszteletadás, a hagyományok ápolása közben fejlődött a kapcsolat a két megye szervei, intézményei között. állandó résztvevői például a bolgárok olyan, évente ismétlődő baranyai rendezvénynek, mint a tít nyári és téli egyeteme, vagy a szövetkezeti szakemberek nemzetközi találkozója sikkóson. a mtesz helyi szervezetének legrégebbi nemzetközi kapcsolata éppen bulgáriával, szliven megyével van. a műszaki és természettudományi egyesülettel bonyolított tapasztalatcserék nagyon hasznosak. a bolgár társ-szervezet tájékoztatása szerint a nálunk járt szakemberek ajánlása alapján ötven témát hasznosítottak közvetlenül a ter-melésben, zömmel mezőgazdasági területen. a népes bolgár delegáció mostani baranyai látogatása alatt is nagy figyelmet fordított a megye mezőgazdasági üzemeinek tevékenységére. felkeresték a mohácsi, a somberekéi termelőszövetkezetet, a villányi közös gazdaság borsfeldolgozó üzemét. lippón a baromfikombinátot, szajkón pedig a termelőszövetkezet szakosított szarvasmarha telepét, a terményszárítót, a lucernafeldolgozót és a szövetkezet szőlő-üzemét, borászati tanulmányozták. a bolyi közös gazdaságban szintén az állattenyésztés korszerű módszereivel ismerkedtek. közben természetesen megtekintették pécs és a megye számos idegenforgalmi nevezetességét is.
/folyt.köv./

19.30/ra

-47-

F 20'02

bb.71. /gyümölcsöző ... folyt./ra

szliven megye párt és gazdasági vezetői azzal a szándékkal bucsuztak baranyai vendéglátóiktól, hogy az együttműködést a jövőben tovább szeretnék bővíteni.

a tervek szerint 1974 első felében párt-és tanácsi delegáció látogat baranyából szliven megyébe a kapcsolatok fejlesztésének konkrét megbeszélése céljából.

a bolgár vendégek a mecsekaljáról a fővárosba utaztak, majd szeged érintésével a hét közepén térnek vissza bulgáriába./mti/

bb.70 irodalmi műsor csokonairól

vid/fm/ra La

1973. november 26.

csokonai mihály születésének kétszázadik évfordulója alkalmából az egyetemi színpad hétfőn irodalmi műsort rendezett tatabányán. „ az ember a poézis első tárgya, „ címmel összeállítást mutattak be csokonai műveiből és a költőről szóló írásokból./mti/

bb.72. a bolgár ifjúsági kamarazenekar vendégszereplése szolnokon

vid/fm/ra La

1973. november 26.

a bolgár ifjúsági kamarazenekar magyarországi vendégszereplésének első állomásaként hétfőn a szolnoki szigligeti színházban adott nagyszerű hangversenyt. az országos filharmónia bérleti sorozatában ivan angelov karmester vezényletével vivaldi „négy évszak, „mozart „divertimento, „ és novikov „ concerto vonószekarra, „ című művét adták elő. a hangversenyen közreműködött nyikolaj marangazov hegedűművész. az 1968-ban alakult és sok nemzetközi sikert aratott együttes következő hangversenyére kecskeméten kerül sor./mti/

19.35/ra

-48-

fi 2001

bb.73. színháztörténeti előadásorozat szegeden

vid/fm/ra La

1973. november 26.

a szegedi bartók béla művelődési központban hétfőn színháztörténeti előadásorozat kezdődött az amiteátrumtól az abszurd színházig, „ címmel. a színházművészet kialakulása, története iránt érdeklődő közönség nyolc esten át ismerkedik meg a reneszánsz, a barokk világ színjátszásával, az orosz, a magyar színház kialakulásával, a szocialista törekvések színpadi megjelenésével egészen a mai színházi módszerek elemzéséig. a műsorral színesített előadásokon neves előadóművészek működnek közre.

a sorozat első programjaként dr.váradi györgy az antik világ színházairól tartott ismertetést./mti/

bb.74. „mezőföldi napok „ csepelen

t/don/tm/zs/ra La

1973. november 26.

a centenáriumi jegyében „mezőföldi napok, „ kezdődtek csepelen. a radnóti művelődési házban hétfőn ünnepi külsőségek között nyitották meg azt a kiállítást, amely fotók és népművészeti tárgyak segítségével mutatja be a fejér megyei mezőföld életét, fejlődését, lakóinak munkáját.

a csepel és fejér megye között fennálló centenáriumi kapcsolatnak már eddig is szép eredményei vannak. a fejér megyeiek abc-áruházat építenek a csepeli papíripari vállalat bejáratánál; fejér-megyében pedig csepeli segítséggel benzinkutat létesítenek, s a papírgyár és a posztógyár lehetővé teszi, hogy termékeikből rendszeresen jusson a fejér-megyeieknek is./mti/

felhasználható 20.00 óraker!

bb.75. költők tiszteletadása csokonai vitéz mihálynak

vid/fm/ra La

1973. november 26.

„költők tiszteletadása csokonai vitéz mihálynak, „ címmel hétfőn kaposváron, a palmyra togliatti megyei könyvtárban irodalmi estét tartottak. fodor andrás által szerkesztett műsorban tizenöt költő csokonairól írt vallomásai hangzottak el a szerzők részvételével./mti/

19.50/ra

-49-

fi 2010

bb.77. kgst utügyi tanácskozás

i/ms/gk/ra la

1973.november 26.

hétfőn budapesten megkezdődött a kgst-tagállamok meghatalmazottai tanácsának második ülése, amelyen a kgst-országok nemzetközi főútvonalainak létesítményeire és berendezéseire vonatkozó optimális műszaki üzemeltetési követelményekről és normatívákról tárgyalnak. a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjetunió képviselőiből álló meghatalmazottak tanácsa budapesti ülészakán a téma tudományos-műszaki kidolgozásának rész kérdéseivel foglalkozik. az ülés elnöke dr. ábrahám kálmán, a kpm közuti főosztályának vezetője.

/mti/

--

bb.78. időjárásjelentés

gk/ra la

1973.november 26.

a meteorológiai intézet jelenti 1973.november 26-án, hétfőn este:

megélénkülő szél

várható időjárás kedd estig: felhős idő, többfelé havazással, havas esővel. többfelé megélénkülő, időnként megerősödő északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0 - plusz 5 fok körül./mti/

--

bb. 79. többhelyütt hótakaró a dunántúlon

i ms/gk/e la

1973. november 26.

mint az országos meteorológiai intézetből hétfőn este tájékoztatták a magyar távirati iroda ügyeletesét, a hajnali órákban megkezdődött havazás a dunántúlon több helyen elég tekintélyes hótakarót eredményezett - 2-10 centiméter közötti vastagsággal. a legnagyobb mennyiséget pécs jelentette, ahol 10 centiméter magas a hóréteg. nagykanizsán 9, keszthely 2, szentgotthárd 3 centimétert jelentett, míg bajáról és zalaegerszegről olyan jelentés érkezett, hogy a hótakaró csak foltokban található, vastagsága azonban eléri a 3 centimétert.

/mti/

--

-50-

11.20

bb. 80. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

1973. november 26.

la/e

- 66./ elutazott a svéd nagykövet
- 67./ a szot elnökségének ülése
- 68./ az országgyűlés kereskedelmi és ipari bizottságának ülése
- 69./ képzőművészeti aukció
- 70./ csokonai-műsor
- 71./ bolgár delegáció baranyában
- 72./ bolgár ifjúsági kamarazenekar
- 73./ színháztörténeti előadás-sorozat
- 74./ „mezőföldi napok”
- 75./ csokonai-műsor kaposvárrott
- 76./ huszár istván varsóba utazott
- 77./ kgst utügyi tanácskozás
- 78./ időjárásjelentés
- 79./ hótakaró
- 80./ hírjegyzék

/mti/

- v e g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztők: konc Antal
Lakatos erzsébet

21.00/e

- 51 -

11.20